

Raport o stanie gminy Wałbrzych za rok 2019

POMOC SPOŁECZNA

SPIS TREŚCI

1	DZIAŁANIA REALIZOWANE PRZEZ MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W WAŁBRZYCHU	2
2	REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJACYCH Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ	2
3	UDZIELONE ŚWIADCZENIA W ROKU 2019	4
4	DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ.....	5
5	PRACA Z OSOBAMI BEZDOMNYMI.....	9
6	PRACA SOCJALNA/ORGANIZOWANIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	11
7	ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE ORAZ POMOC OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW	12
7.1	ŚWIADCZENIA RODZINNE	13
7.2	ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE	14
7.3	POMOC OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW	14
8	JEDNORAZOWE ŚWIADCZENIE WYPŁACANE NA PODSTAWIE USTAWY O WSPARCIU KOBIET W CIĄŻY I RODZIN „ZA ŻYCIEM”	15
9	ŚWIADCZENIE „DOBRY START”	15
10	DODATKI MIESZKANIOWE, ENERGETYCZNE/DOPLĄTY DO CZYNSZU	16
10.1	DODATKI ENERGETYCZNE.....	17
10.2	DOPLĄTY DO CZYNSZU W RAMACH PROGRAMU „MIESZKANIE NA START”	17
11	POMOC MATERIALNA O CHARAKTERZE SOCJALNYM DLA UCZNIÓW	17
12	REHABILITACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	18
13	POTWIERDZANIE PRAWA DO ŚWIADCZEŃ OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANEJ ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH	23
14	DZIAŁALNOŚĆ PROJEKTOWA – PROGRAMY/PROJEKTY I POROZUMIENIA	23
14.1	„PROGRAM AKTYWIZACJA I INTEGRACJA”	23
14.2	POROZUMIENIE AKTYWIZACYJNE Z PUP	24
14.3	PROJEKT „AKTYWNI RAZEM”	24
14.4	PROJEKT „NASZE DZIECI”	26
14.5	PROJEKT „DZIECI NA START”	27
14.6	„AKTYWNY START”	28
14.7	„NIE EMIGRUJĘ – TU PRACUJĘ”	29
15	ZADANIA Z PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII, PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY	29
15.1	DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	32
15.2	ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	33
16	DZIAŁALNOŚĆ SPECJALISTYCZNEGO OŚRODKA WSPARCIA.....	33
17	WSPIERANIE RODZINY PRZEŻYWAJĄCEJ TRUDNOŚCI W WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH.....	34
18	PIECZA ZASTĘPCZA – ZAPEWNIENIE OPIEKI I WYCHOWANIA DZIECIOM POZBAWIONYM RODZICÓW	39
18.1	ROZWÓJ RODZINNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ	40
18.2	INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA	41
18.3	POPRAWA SYTUACJI I FUNKCJONOWANIA W ŻYCIU SPOŁECZNYM WYCHOWANKÓW OPUSZCZAJĄCYCH PIECZĘ ZASTĘPCZĄ.....	42

1 DZIAŁANIA REALIZOWANE PRZEZ MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W WAŁBRZYCHU

Podstawową dziedziną działalności Ośrodka jest pomoc społeczna. Ośrodek realizuje również zadania z zakresu:

- świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,
- świadczeń wychowawczych,
- pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- dodatków mieszkaniowych,
- dodatków energetycznych,
- dopłaty do czynszów w ramach programu „Mieszkanie na start”,
- pomocy materialnej dla wałbrzyskich uczniów,
- rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych oraz potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej dla osób, które nie posiadają ubezpieczenia zdrowotnego,
- projektów adresowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, korzystających z różnych form pomocy społecznej, finansowanych z środków Unii Europejskiej przy wsparciu gminy,
- profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- przeciwdziałania narkomanii,
- przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy, a także wspierania rodziny,
- powiatowego centrum pomocy rodzinie w zakresie pieczy zastępczej.

Pracownicy socjalni wydają skierowania do odbioru żywności w ramach programu operacyjnego „Pomoc żywnościowa” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebujących, której dystrybutorem jest Zarząd Okręgowy Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Wałbrzychu. W 2019 roku, ośrodek realizował cztery projekty finansowane lub współfinansowane z środków Unii Europejskiej z czego dwa projekty zostały zakończone.

2 REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJACYCH Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu realizując ustawę o pomocy społecznej wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Podejmuje działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Przydzielany rodzaj, forma i rozmiar świadczenia są odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, a potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy są uwzględniane na miarę celów i możliwości Ośrodka.

Z analizy podstawowych zjawisk występujących w pomocy społecznej wynika, że nastąpił kolejny spadek liczby osób korzystających ze świadczeń spowodowany w głównej mierze spadkiem bezrobocia w Wałbrzychu, a także konsekwentnymi działaniami, prowadzonymi wspólnie z Powiatowym Urzędem Pracy, zmierzającymi do aktywizacji osób bezrobotnych korzystających ze wsparcia finansowego. W roku 2019 liczba świadczeniobiorców zmniejszyła się o 590 rodzin, w stosunku do roku 2018. Największy spadek nastąpił w liczbie osób pobierających zasiłek okresowy, które są finansowane z budżetu państwa, w tym głównie z powodu bezrobocia, nieznacznie wzrosła natomiast liczba osób pobierających zasiłek okresowy z powodu długotrwałej choroby oraz niepełnosprawności. Zatrudnienie podjęło 376 osób korzystających z pomocy

społecznej. Natomiast aż o 889 osób, w stosunku do 2018 roku, wrosła liczba osób i rodzin objętych pracą socjalną. Główną przyczyną tego wzrostu jest zwiększenie liczby osób starszych i samotnych wymagających wsparcia pracowników socjalnych

Nastąpił spadek liczby osób pobierających świadczenia rodzinne natomiast kwota wypłacanych świadczeń systematycznie wzrasta. Jedną z przyczyn tego zjawiska jest wprowadzenie do ustawy o świadczeniach rodzinnych tzw. zasady „złotówka za złotówkę” przez co osoby, które dotychczas nie kwalifikowały się do pomocy bo przekraczały kryterium dochodowe, obecnie otrzymują świadczenie w pomniejszonej wysokości. Kolejnym powodem jest wprowadzenie świadczenia wychowawczego, tzw. 500+. Od 1 stycznia 2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wypłaca również nowe świadczenie rodzinne - świadczenie rodzicielskie, w wysokości 1000 zł miesięcznie dla kobiet, które urodziły dziecko, a nie mają prawa do zasiłku macierzyńskiego. Nieznacznie wzrosła liczba rodzin korzystających ze świadczeń alimentacyjnych oraz, w większym stopniu, wzrosła kwota wypłacanych świadczeń wynikająca z mniejszej liczby uprawnionych rodzin spowodowany niewielkim wzrostem kryterium dochodowego. Znacznie wzrosła liczba rodzin pobierających świadczenie wychowawcze jak i kwota wypłaconych świadczeń. Jest to spowodowane zniesieniem kryterium dochodowego na pierwsze dziecko oraz zniesieniem konieczności posiadania zasądzonego świadczenia alimentacyjnego od drugiego rodzica w przypadku osób samotnie wychowujących dziecko.

W 2019 roku wydatki na zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu wyniosły ogółem 165.653.922,71 zł, z czego największą część stanowią zadania finansowane z budżetu państwa, w tym:

Tabela 1. Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu

1. Zadania zlecone Gminie finansowane z budżetu państwa	108.757.456,87 zł
2. Zadania zlecone Powiatowi finansowane z budżetu państwa	2.903.070,06 zł
3. Zadania własne powiatowe na podstawie porozumień	32.483,60 zł
4. Zadania własne gminy dofinansowane z budżetu państwa	15.515.374,61 zł
5. Zadania własne powiatu dofinansowane z budżetu państwa	131.660,00 zł
6. Zadania finansowane z budżetu gminy	27.398.723,28 zł
7. Zadania finansowane z budżetu powiatu	8.911.440,31 zł
8. Zadanie powiatowe zlecone finansowane środkami z Budżetu Państwa, na podstawie porozumienia - Repatrianci	24.483,00 zł
9. Zadanie gminne - finansowane środkami z Banku Gospodarstwa Krajowego- Dopłaty do czynszu	35.466,72 zł

10. Projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego	1.943.764,26 zł
--	-----------------

Udział środków własnych gminy w stosunku do środków z budżetu państwa w okresie ostatnich pięciu lat na świadczenia z pomocy społecznej przedstawiono w tabeli (zasiłki, usługi opiekuńcze, DPS).

Tabela 2. Udział środków własnych gminy w stosunku do środków z budżetu państwa na świadczenia z pomocy społecznej

Wydatki na świadczenia z pomocy społecznej	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Środki własne gminy	9 829 450	10.602.073	11 803 876	11.092.212	12.121.906
Środki z budżetu państwa (dofinansowanie zadań własnych)	15 519 581	15.774.751	14 156 639	11.894.751	11.400.559
Razem	25 349 031	26.376.824	25.960 515	22.986.963	23.522.465

Wszystkie świadczenia finansowe są zadaniami własnymi gminy, jednak część zadań jest nadal dofinansowywana z budżetu państwa w tym: zasiłki stałe i okresowe w całości, a pomoc na realizację Rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” w 60%.

3 UDZIELONE ŚWIADCZENIA W ROKU 2019

Tabela 3. Świadczenia w latach 2018 i 2019

Rodzaj zasiłku	2018		2019	
	Liczba osób	Kwota (w PLN)	Liczba osób	Kwota (w PLN)
Zasiłki stałe	1581	7 636 464	1538	7 417 998
Składki zdrowotne	1497	666 302	1390	644 835
Zasiłki okresowe	2273	3 005 495	2278	2 465 932
Zasiłki celowe w tym:	2862	943 617	2386	827 964
specjalne zasiłki celowe	346	157 618	471	245 672
Zasiłki celowe w ramach programu "Pomoc państwa z zakresie dożywiania	2542	1 275 095	2161	1 551 769
Posiłki w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	1 475	812 892	1062	981 571
Pogrzeby	69	163 944	67	157 438

Rodzaj zasiłku	2018		2019	
	Liczba osób	Kwota (w PLN)	Liczba osób	Kwota (w PLN)
Usługi opiekuńcze	448	2 317 550	432	2 611 758

Z powyższych danych wynika, że w zasadzie niezmienna jest liczba osób korzystających z zasiłków stałych oraz zasiłków okresowych. Natomiast liczba osób korzystających z pozostałych świadczeń pomocy społecznej zmniejszyła się, na co m.in. wpływ miało zmniejszenie bezrobocia, konsekwentne przestrzeganie zasady odmowy bądź wstrzymania wypłaty świadczeń z pomocy społecznej osobom marnującym otrzymywane świadczenia, osobom odmawiającym współpracy z pracownikiem socjalnym, osobom nie realizującym kontraktów socjalnych. Ocenia się także, że wpływ miało podwyższenie realnych dochodów poprzez wprowadzenie Programu 500+, który spowodował rezygnację niewielkiej liczby osób z pomocy społecznej.

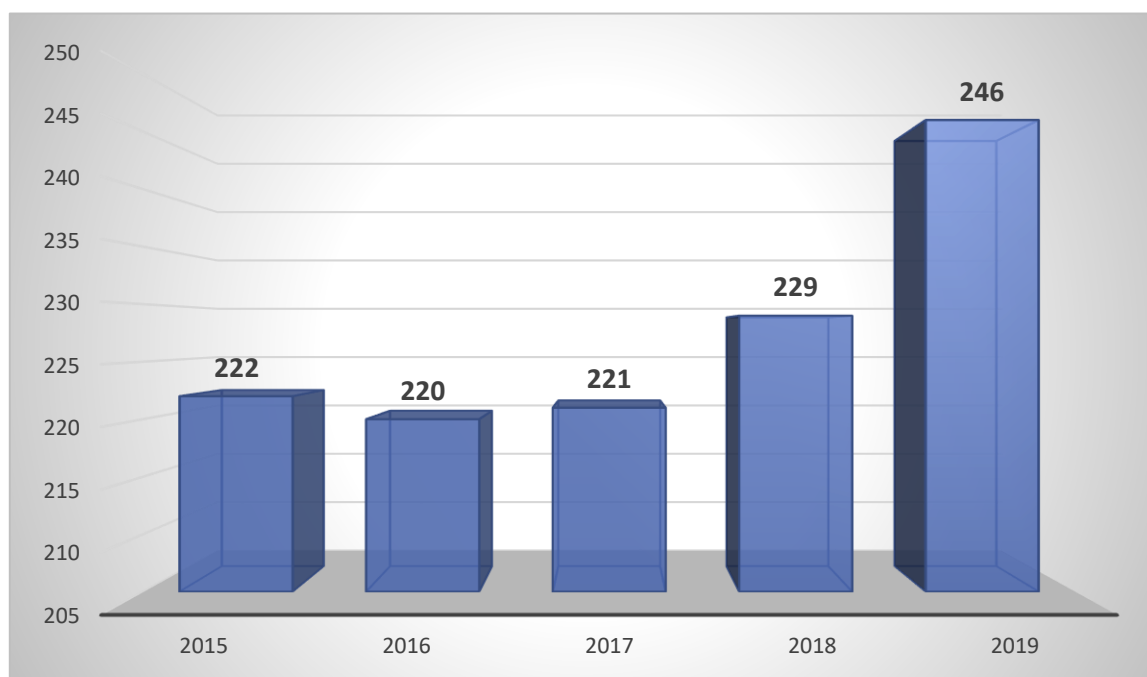
Corocznie wzrasta także wysokość środków wypłacanych na usługi opiekuńcze co spowodowane jest w głównej mierze wzrostem kosztu 1 godziny świadczonych usług, na pozostałe świadczenia m.in. zasiłki stałe, okresowe, celowe wydatki się zmniejszyły. Przyczyną takiego stanu było zmniejszeniem się liczby osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej.

W celu przeciwdziałania niweczeniu uzyskanej pomocy i marnotrawstwu przyznanych środków osoby, głównie nadużywających alkoholu lub marnotrawiących przyznaną pomoc, nie otrzymywały pomocy w gotówce, lecz, tak jak w latach ubiegłych realizowało ją w jednym z 5 sklepów spożywczych na terenie miasta.

4 DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Do domów pomocy społecznej kierowane są osoby, które z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności nie mogą samodzielnie funkcjonować w środowisku, a dla których zapewniana przez rodzinę lub Ośrodek Pomocy Społecznej opieka jest niewystarczająca. Systematycznie rośnie liczba osób przebywających w domach pomocy społecznej. W 2019 roku w domach pomocy społecznej przebywało 291 mieszkańców Wałbrzycha, umieszczono 61 osób, w tym 20 osób z zaburzeniami psychicznymi, lub z upośledzeniem umysłowym, 8 osób bezdomnych, 15 osób umieszczono na podstawie postanowienia sądu, 11 osób umieszczono w domach pomocy społecznej dla osób starszych i przewlekle somatycznie chorych poza Wałbrzychem.

Wykres 1. Mieszkańcy Wałbrzycha przebywający w domach pomocy społecznej.

Na terenie miasta funkcjonują dwa domy pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz przewlekle somatycznie chorych. Dom Pomocy Społecznej przy ul. Zachodniej 17, prowadzony jest przez Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi. W 2019 roku umieszczono w nim 15 mieszkańców Wałbrzycha.

W Domu Seniora Rusinowa przeznaczonym dla 49 osób umieszczono w trakcie roku łącznie 15 mieszkańców Wałbrzycha.

Ponadto, mieszkańcy Wałbrzycha przebywają w 46 domach pomocy społecznej na terenie całego kraju, w tym w 12 domach przebywają osoby z zaburzeniami psychicznymi, w 9 domach z upośledzeniem umysłowym, w 4 domach przebywają osoby niepełnoletnie.

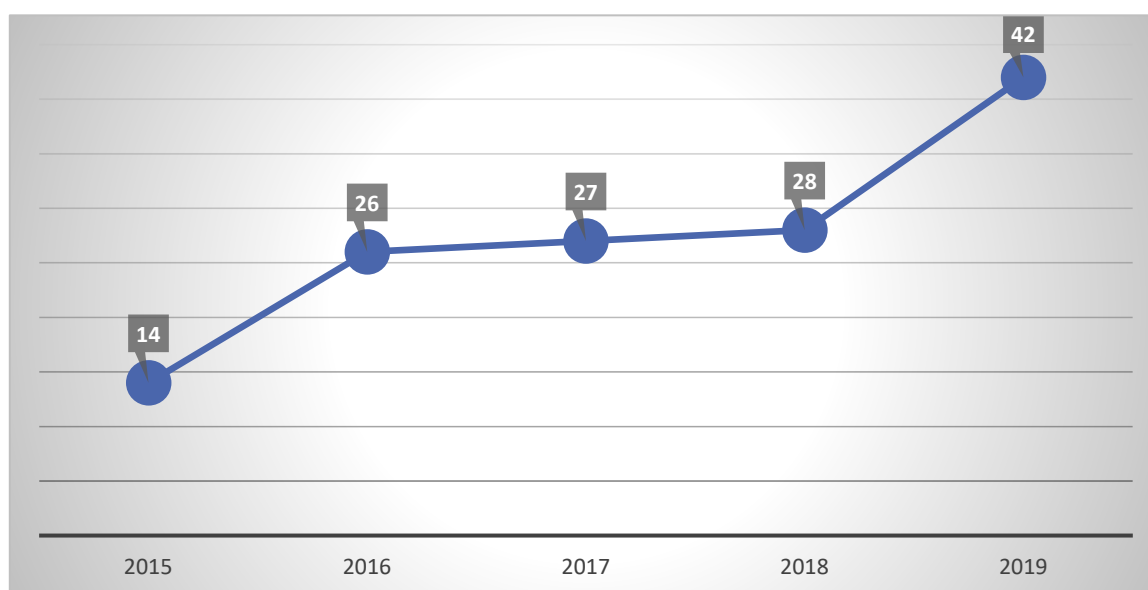
Tabela 4. Miejsca pobytu mieszkańców Wałbrzycha w Domach Pomocy Społecznej w roku 2019r.

	Umieszczeni w 2019 r.	Zgony lub rezygnacje	Stan na 31.12.2019 r.	Osoby oczekujące
Domy pomocy społecznej w Wałbrzychu				
DPS Dom Seniora	15	17	48	30
DPS na ul. Zachodniej	15	13	42	
Inne domy pomocy społecznej poza Wałbrzychem				
Dla osób somatycznie chorych, starszych	11	15	46	1

	Umieszczeni w 2019 r.	Zgony lub rezygnacje	Stan na 31.12.2019 r.	Osoby oczekujące
Dla osób z zaburzeniami psychicznymi	16	2	53	11
Dla osób z upośledzeniem umysłowym	4	1	48	
Dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelekt.	0	0	9	0
Razem	61	48	246	42

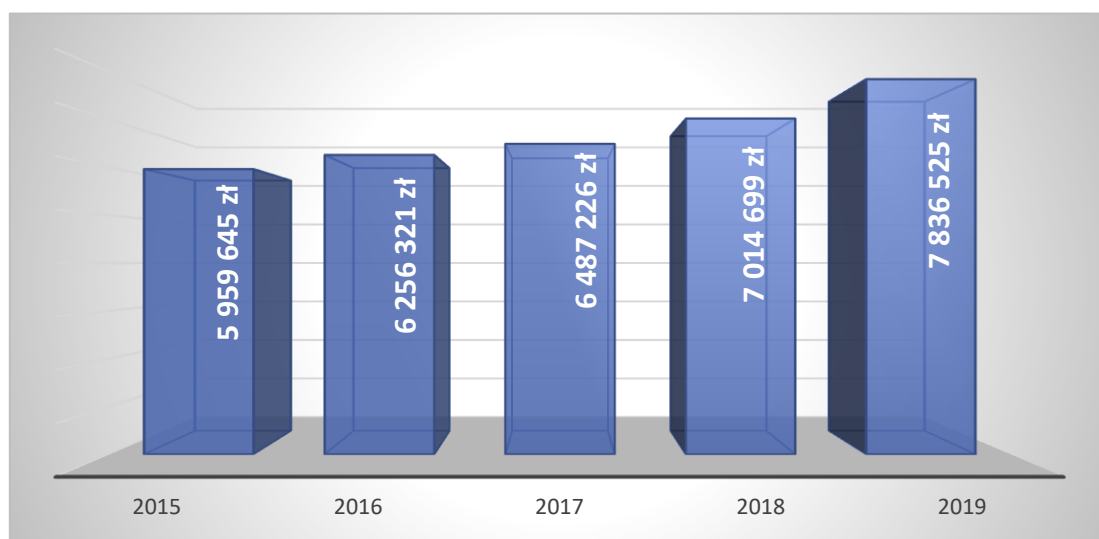
Na koniec 2019 roku na umieszczenie w domu pomocy społecznej oczekiwały 42 osoby, w tym 11 osób z zaburzeniami psychicznymi lub upośledzeniem umysłowym (9 osób z postanowienia sądu). Jest to kolejny zdecydowany wzrost w stosunku do lat ubiegłych. Ośrodek stara się maksymalnie długo zapewniać pomoc usługową w miejscu zamieszkania lub zapewniać miejsce w mieszkaniach chronionych. Łączny koszt pobytu w domach pomocy społecznej wyniósł 7 836 525 zł i wzrósł w stosunku do ubiegłego roku o 827 tys. zł.

Wykres 2. Oczekujący na umieszczenie w DPS.

Poniższy wykres obrazuje systematyczny wzrost kosztów pobytu mieszkańców Wałbrzycha w domach pomocy społecznej.

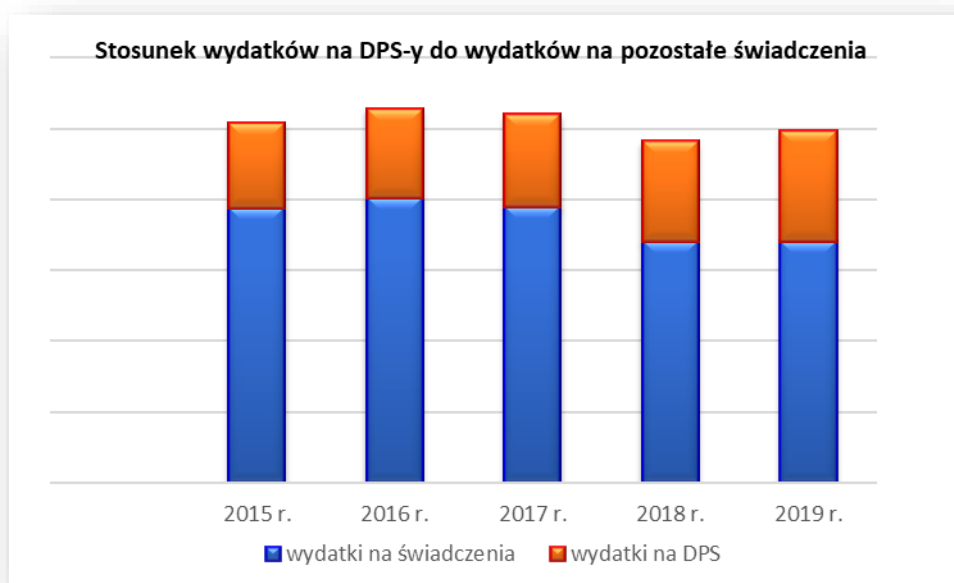
Wykres 3. Koszt pobytu mieszkańców Wałbrzycha w domach pomocy społecznej.

Wzrost wysokości wydatków na pobyt pensjonariuszy spowodowany jest przede wszystkim wzrostem kosztów utrzymania w poszczególnych DPS, a także z faktu, że kierowane są osoby ubogie, z niskim dochodem, a średni miesięczny koszt dopłaty do każdej osoby przebywającej w domu pomocy społecznej w 2018 r. wyniósł 2 654 zł i wzrósł w stosunku do 2019 roku o 102 zł, czyli większość kosztów ponosi gmina, a nie mieszkańcy domów pomocy społecznej.

Wydatki na domy pomocy społecznej na tle pozostałych wydatków na świadczenia z pomocy społecznej przedstawia poniższy wykres. Jak z niego wynika systematycznie rosną wydatki na DPS w stosunku do pozostałych wydatków na świadczenia z pomocy społecznej.

Wykres 4. Wydatki na DPSy

Od listopada 2014 roku, przy ul. Kasztelańskiej działa Dzienny Dom Pomocy, utworzony w ramach Rządowego Programu „Senior Wigor”. Placówka dostosowana jest do pobytu 20 osób w wieku senioralnym, którym zapewnia się wyżywienie, zajęcia rehabilitacyjne, kulturalne, terapeutyczne. W godzinach wieczornych, w DDP działa Klub Seniora skupiający mieszkańców pobliskich dzielnic. Dzienny Dom Pomocy jest placówką filialną Domu Seniora Rusinowa.

5 PRACA Z OSOBAMI BEZDOMNYMI

Działania skierowane do tej grupy osób prowadzone są w Centrum Wsparcia Socjalnego MOPS. W ramach Centrum, pracę z osobami bezdomnych w gminie koordynuje Zespół ds. Bezdomnych. Zadaniem zespołu jest minimalizowanie bezpośredniego zagrożenia egzystencji osób bezdomnych oraz przewyciężenia skutków zjawiska w dalszym działaniu. Ważnym elementem wsparcia osób bezdomnych jest praca socjalna, polegająca na aktywizowaniu osób bezdomnych do podejmowania działań w celu poprawy swojej sytuacji życiowej, doprowadzając ostatecznie do wyjścia z bezdomności. Ponadto, prowadzone są działania interwencyjne mające na celu zabezpieczenie osób bezdomnych przed utratą życia i zdrowia. Zespół nadzoruje funkcjonowanie schronisk dla bezdomnych, ponadto ściśle współpracuje w skali całego roku z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi schroniska dla bezdomnych w tym na terenie miasta schroniskiem dla osób bezdomnych prowadzonym przez Stowarzyszenie MARKOT.

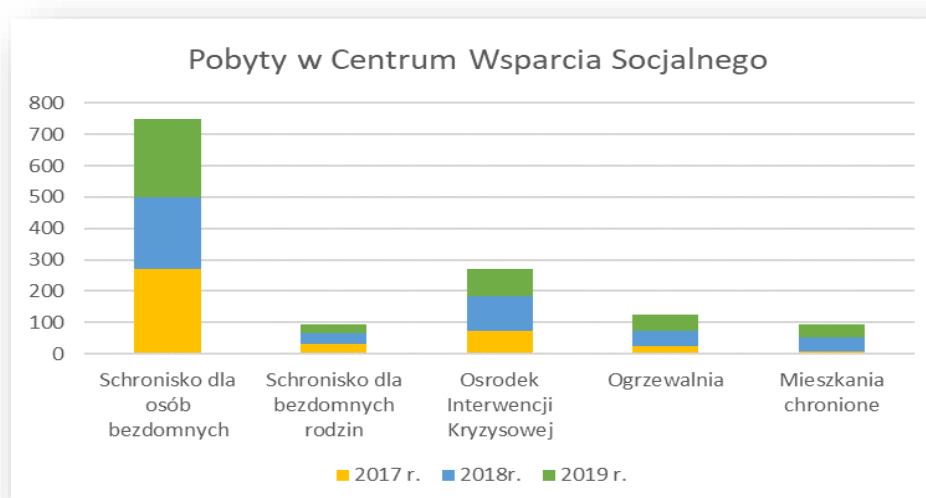
W strukturze Centrum Wsparcia Socjalnego funkcjonują następujące placówki:

- **SCHRONISKO DLA BEZDOMNYCH MĘŻCZYŹN** przy ul. Pocztowej 22 przeznaczone jest dla 60 mężczyzn. Placówka zapewnia schronienie, poprzez przyznanie tymczasowego miejsca, osobom bezdomnym, samotnym z terenu miasta Wałbrzycha. W 2019 r. z pobytu w schronisku skorzystało 169 mężczyzn. Placówka pełni funkcję otwartego domu wsparcia dziennego, w którym w ciągu dnia mogą przebywać osoby bezdomne nie będące mieszkańcami domu. Korzystają one z pomocy psychologicznej, terapeutycznej i zabiegów pielęgnacyjno – higienicznych.
- **SCHRONISKO DLA BEZDOMNYCH RODZIN/ DOM DLA MATEK Z MAŁOLETNIAMI DZIEĆMI I KOBIET W CIĄŻY.** Schronisko dla Bezdomnych Rodzin przy ul. Ogrodowej 2a funkcjonowało do 31.03.2019 r. Przeznaczone było dla 30 osób tj. 10 rodzin – 30 miejsc. Placówka zapewniała schronienie, poprzez przyznanie tymczasowego miejsca, rodzinom bezdomnym, z terenu miasta Wałbrzycha na podstawie decyzji administracyjnej. W 2019 r. z pobytu w schronisku skorzystało w okresie od stycznia do marca 26 osób (10 kobiet, 16 dzieci). Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu wykorzystując dotację otrzymaną od Wojewody Dolnośląskiego z dniem 1 kwietnia przekształcił placówkę w Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży. W okresie od kwietnia do grudnia 2019 r. z pobytu w placówce skorzystało 47 osób (20 kobiet, 27 dzieci – 10 dziewczynek; 17 chłopców).
- **SCHRONISKO DLA BEZDOMNYCH KOBIET** przy ul. Ogrodowej 2a przeznaczone jest dla 30 kobiet - 30 miejsc. Placówka zapewnia schronienie, poprzez przyznanie tymczasowego miejsca, osobom bezdomnym, z terenu miasta Wałbrzycha na podstawie decyzji administracyjnej. W 2019 r. z pobytu w schronisku dla bezdomnych kobiet skorzystało 61 kobiet.
- **MIESZKANIE PRZEJŚCIOWE** jako alternatywne rozwiązanie dla rodzin znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji mieszkaniowej m. in. samotnych matek, które samowolnie zajmowały mieszkania, nie mogąc się w następstwie ubiegać o lokal socjalny. Pobyt w mieszkaniu przejściowym

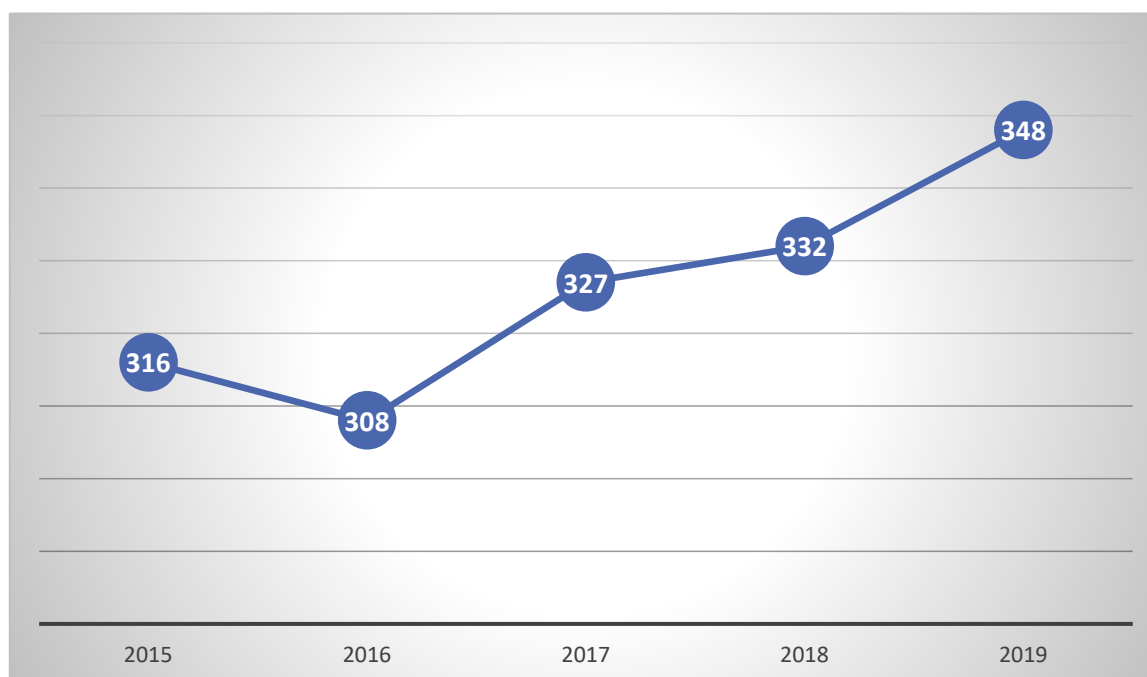
podobnie jak w schronisku następuje na podstawie decyzji administracyjnej do czasu otrzymania lokalu socjalnego. MOPS w Wałbrzychu dysponuje jednym mieszkaniem przejściowymi, w których przebywało łącznie 4 osoby (2 osoby dorosłych, 2 dzieci).

- **OGRZEWALNIA DLA BEZDOMNYCH**, funkcjonująca jako placówka interwencyjna, mająca na celu zabezpieczenie osób bezdomnych, które z różnych przyczyn nie przebywają w schroniskach dla bezdomnych, najczęściej na skutek nieprzestrzegania regulaminu organizacyjnego. Celem wsparcia jest zapobieganie sytuacji zagrożenia życia i zdrowia osób bezdomnych w okresie zimowym. Od roku 2018 r. Ogrzewalnia funkcjonowała cało rocznie. Ogrzewalnia funkcjonuje w budynku przy ul. Beethovena 1-2 (dawna siedziba MOPS-u). W roku 2019 r. z pobytu w ogrzewalni skorzystało około 50 osób.
- **OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ** przy ul. Ogrodowej 2a, przeznaczony jest dla osób i rodzin będących w stanie kryzysu. W ramach działania placówki udzielana jest natychmiastowa specjalistyczna pomoc psychologiczna, poradnictwo socjalne, prawne. W sytuacjach uzasadnionych udzielana jest pomoc w formie schronienia do 3 miesięcy. W 2019 r. ze wsparcia w formie pobytu w hostelu skorzystało 86 osób (w tym 56 osób dorosłych i 30 dzieci).
- **MIESZKANIA CHRONIONE PRZY UL. OGRODOWEJ 2A – 7 MIESZKAŃ WSPIERANYCH DLA 23 OSÓB; 2 MIESZKANIA TRENINGOWE UL. PIOTRA SKARGI, UL. SZKOLNA – 8 MIEJSC**. Pobyt w mieszkaniu chronionym może być przyznany osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie opuszczającą pieczę zastępczą. Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub pobytu w okresie oczekiwania na umieszczenie w placówkach typu DPS, ZOL itp. W 2019 r. z pobytu w mieszkaniu chronionym wspieranym skorzystało 40 osób (19 kobiet; 21 mężczyzn), natomiast w mieszkaniu chronionym treningowym 10 osób (3 mężczyzn, 7 kobiet).

Wykres 5. Pobytu w Centrum Wsparcia Socjalnego

Wykres 6. Korzystający z pomocy społecznej z powodu bezdomności.

6 PRACA SOCJALNA/ORGANIZOWANIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

Praca socjalna to działania pracowników ośrodka skierowane na pomoc we wzmocnieniu oraz odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzeniu sprzyjających ku temu warunków. Pracownik socjalny diagnozuje sytuację rodziny oraz wspólnie określa plan pomocy. W ramach podejmowanej pracy na rzecz rodziny pracownicy tworzą tzw. sieci współpracy z instytucjami tj. szkoły, policja, organizacje pozarządowe, sąd, ośrodki zdrowia. Od kilku lat można zauważyć tendencję spadkową rodzin korzystających ze świadczeń finansowych, natomiast wzrasta liczba rodzin objętych pracą socjalną. W roku 2019 wzrost ten jest bardzo zdecydowany, gdyż tylko w stosunku do roku 2018 jest o 38 % większy.

Praca socjalna w latach 2016-2019, przedstawiona wraz ze jej wskaźnikiem, obliczanym jako stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin/osób, którym przyznano świadczenie pomnożony przez 100%.

Tabela 5. Praca socjalna w latach 2016-2019.

	2016	2017	2018	2019
Wskaźnik pracy socjalnej	38,66%	41,75%	55,51%	93,00%
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia	4 146	3 765	3 358	2 960
Praca socjalna ogółem	1 603	1 572	1 864	2 753

W roku 2019 zorganizowano kilkadziesiąt inicjatyw ze społecznością lokalną mających na celu integrację sąsiedzką, rozwijanie potencjału mieszkańców poszczególnych dzielnic na rzecz ich samodzielności. Wspólnie ze społecznościami sąsiedzkimi upiększono miejsca zamieszkania poprzez nasadzenia kwiatów, krzewów

i drzewek, malowanie bram wejściowych, przygotowywanie i przeprowadzanie festynów, spotkań obywatelskich i edukacyjnych. Celem podejmowanych działań jest zwiększenie kontroli poszczególnych członków społeczności nad własnym życiem, bycie aktywnymi uczestnikami życia społecznego oraz podejmowanie działań zmierzających do poprawy sytuacji własnej, jak i całej wspólnoty. Na szczególną uwagę zasługują działania prowadzone przez pracowników socjalnych z mieszkańcami dwóch budynków socjalnych, przy ul. 1 Maja oraz Przywodnej. Działania, które są tam podejmowane wiążą się z wieloma wyzwaniami, zważywszy na dużą liczbę zamieszkujących tam rodzin wielodzietnych. Tylko na ul. Przywodnej, w budynku socjalnym, zamieszkuje 70 dzieci. Podejmowano jednak szereg działań, które zmierzają do utrzymania czystości i porządku w budynkach, integrują mieszkańców, pozwalają na zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży.

W roku 2019 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej nadal bardzo aktywnie wspierał spółdzielnie socjalne utworzone w 2018 r., tj.:

Spółdzielnia socjalna „Nasze Wsparcie”, która zajmuje się świadczeniem usług opiekuńczych osobom, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innej przyczyny wymagają pomocy, a są jej pozbawione. Obecnie spółdzielnia realizuje na zlecenie ośrodka usługi bytowe dla osób przebywających w mieszkaniach chronionych.

Spółdzielnia socjalna „Zielony Zakątek”, świadczy usługi w zakresie utrzymania czystości w parkach, lasach i terenach miejskich, segregacji śmieci i w tym zakresie współpracuje z Miejskim Zakładem Usług Komunalnych.

Przedsiębiorstwo społeczne „7NieBo” Sp. z o.o. Kreatywny kobiecy biznes, którego celem jest powrót do aktywności na rynku pracy kobiet wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zajmuje się szyciem toreb, plecaków, worków, saszetek zarówno dla klientów indywidualnych jak i firm i organizacji. Tworzone produkty są najwyższej jakości, ekologiczne, eleganckie i modne. Wszystkie produkty można spersonalizować według własnych wymagań.

W roku 2019 w Centrum Wsparcia Socjalnego zrealizowano projekt socjalny „Do serca przytul psa”, którego celem było minimalizowanie wykluczenia społecznego seniorów przebywających w schronisku dla bezdomnych poprzez udział w opiece nad zwierzętami. W ramach działań przeprowadzono: zajęcia integracyjne z udziałem psa wspierającego przy współpracy z fizjoterapeutką i dogoterapeutką, zajęcia praktyczne polegające na wykonywaniu zabawek dla czworonogów oraz wyjazd do schroniska dla zwierząt w Wałbrzychu, opieka nad zwierzętami, przekazanie wykonanych zabawek.

7 ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE ORAZ POMOC OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW

W 2019 r. zauważalny jest ponowny spadek liczby osób pobierających świadczenia rodzinne z jednoczesnym niewielkim wzrostem kwoty wypłacanych świadczeń. Jest to spowodowane niewielkim kryterium dochodowym, które powoduje, że coraz mniej osób spełnia warunki do otrzymywania zasiłku rodzinnego i jego dodatków. Kryterium dochodowe uprawniające do ww. świadczeń od 2004r. wzrosło z kwoty 504 zł na osobę w rodzinie do kwoty 674 zł. W ciągu 15 lat obowiązywania ustawy o świadczeniach rodzinnych kwota uprawniająca rodziny do zasiłku rodzinnego wzrosła jedynie o 170 zł, zaś najniższa pensja krajowa o 1426 zł

brutto (w 2004 roku wynosiła 824 zł brutto, a w 2019 – 2250 zł brutto). Kryterium dochodowe pozostające na tak niskim poziomie powoduje, że w 2019r. osoby zarabiające pensję minimalną często nie spełniały już warunków finansowych uprawniających do zasiłku rodzinnego. W 2019r. dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka i jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka wypłacono dla ponad setki dzieci mniej niż w 2018r.

7.1 ŚWIADCZENIA RODZINNE

Liczbę rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych przedstawia poniższa tabela zawierająca szczegółowe dane dotyczące liczby rodzin pobierających poszczególne zasiłki, świadczenia i dodatki z tytułu świadczeń rodzinnych.

Tabela 6. Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zasiłek rodzinny	2 561	2308	2497	2530	2840	2 758
Dodatek z tytułu:						
urodzenia dziecka	273	247	356	335	360	235
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	78	65	72	80	90	93
samotnego wychowywania dziecka	521	471	529	422	444	408
wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	874	753	741	717	806	790
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	448	400	372	399	414	398
pokrycia wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	74	40	60	42	52	44
pokrycia wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	13	5	7	7	13	14
Świadczenie pielęgnacyjne	336	374	387	403	417	414
Zasiłek pielęgnacyjny	3 707	3672	3640	3741	3876	4064
Specjalny zasiłek opiekuńczy	5	31	68	88	90	90
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	640	614	710	650	667	536
Świadczenie rodzicielskie	0	0	293	325	287	262
Ogółem liczba rodzin pobierających świadczenia	5 774	5490	5779	5935	6358	6425

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kwota wypłacanych świadczeń w zł	21 099 771	21 672 523	27 484 978	28 370 613	30 096 306	31 093 424

7.2 ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE

W 2019r. świadczenia wychowawcze otrzymało 9 724 wałbrzyskich rodzin dla 13 698 dzieci. Liczbę rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych oraz kwoty wypłaconych świadczeń wychowawczych przedstawia poniższa tabela. W tabeli można zauważyć wyraźne zwiększenie liczby rodzin pobierających świadczenie wychowawcze w stosunku do roku 2018 r., jak również zwiększenie kwoty wypłaconych świadczeń. Jest to spowodowane zniesieniem kryterium dochodowego uprawniającego do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko od 1 lipca 2019 r, oraz zniesieniem konieczności posiadania zasądzonego świadczenia alimentacyjnego od drugiego rodzica w przypadku osób samotnie wychowujących dziecko.

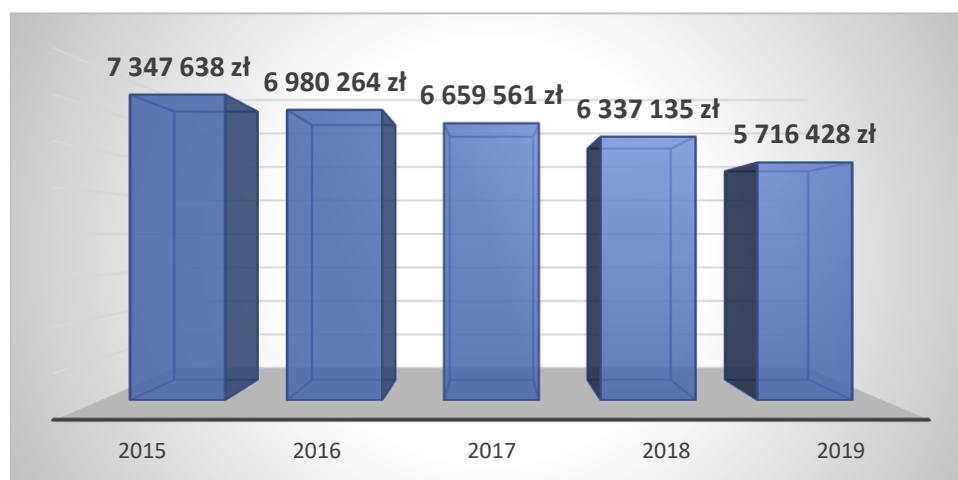
Tabela 7. Świadczenia wychowawcze w latach 2016 - 2019

Świadczenie wychowawcze	2016	2017	2018	2019
Liczba rodzin	5816	5729	5594	9724
Kwota wypłaconych świadczeń w zł	36 455 145	49 219 979	46 313 882	56 308

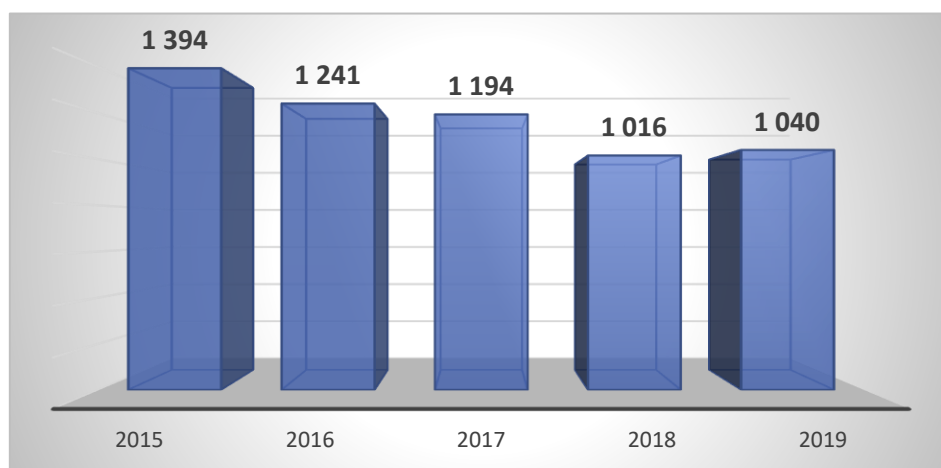
7.3 POMOC OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW

W 2019 roku możemy zaobserwować niewielki wzrost rodzin pobierających świadczenia alimentacyjne. Jest to spowodowane niewielkim wzrostem kryterium dochodowego po raz pierwszy od 2008 roku z kwoty 725 zł na 800 zł, a więc wzrost o 75 zł, po 12 latach obowiązywania ustawy, gdy pensja minimalna od 2007r. wzrosła o 1314 zł, z kwoty 936 brutto zł w 2007 roku do 2250 zł brutto w 2019. Liczbę rodzin korzystających ze świadczeń alimentacyjnych oraz kwoty wypłacanych świadczeń alimentacyjnych przedstawiają poniższe tabele.

Wykres 7. Kwoty wypłaconych świadczeń alimentacyjnych

Wkres 8. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń alimentacyjnych

8 JEDNORAZOWE ŚWIADCZENIE WYPŁACANE NA PODSTAWIE USTAWY O WSPARCIU KOBIET W CIĄŻY I RODZIN „ZA ŻYCIEM”.

W 2019 r. świadczenie jednorazowe w wysokości 4000 zł, z powodu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu wypłacono 6 rodzinom.

Tabela 8. Świadczenia „Za życiem” w latach 2017 -2019

Świadczenie „Za życiem”	2017	2018	2019
Liczba rodzin	4	4	6
Liczba świadczeń	16000	16000	24000

9 ŚWIADCZENIE „DOBRY START”.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu "Dobry start" wprowadziło świadczenie związane z rozpoczęciem przez uczniów kolejnego roku szkolnego.

W 2019 r. Dział Świadczeń Rodzinnych wypłacił takich 9505 świadczeń na łączną kwotę 2 848 950 zł.

Także w roku 2019 r. Program „Dobry start” został rozszerzony o uczniów szkół dla dorosłych.

Tabela 9. Świadczenie „Dobry start” w latach 2018 -2019.

Świadczenie „Dobry start”	2018	2019
Liczba rodzin	7 158	7 284
Liczba świadczeń	9 300	9 505

Kwota wypłaconych świadczeń w zł	2 788 500	2 848 950
----------------------------------	-----------	-----------

10 DODATKI MIESZKANIOWE, ENERGETYCZNE/DOPŁATY DO CZYNSZU

Podstawowym celem przyznawania dodatków mieszkaniowych jest zrekompensowanie wydatków związanych z utrzymaniem lokalu mieszkalnego.

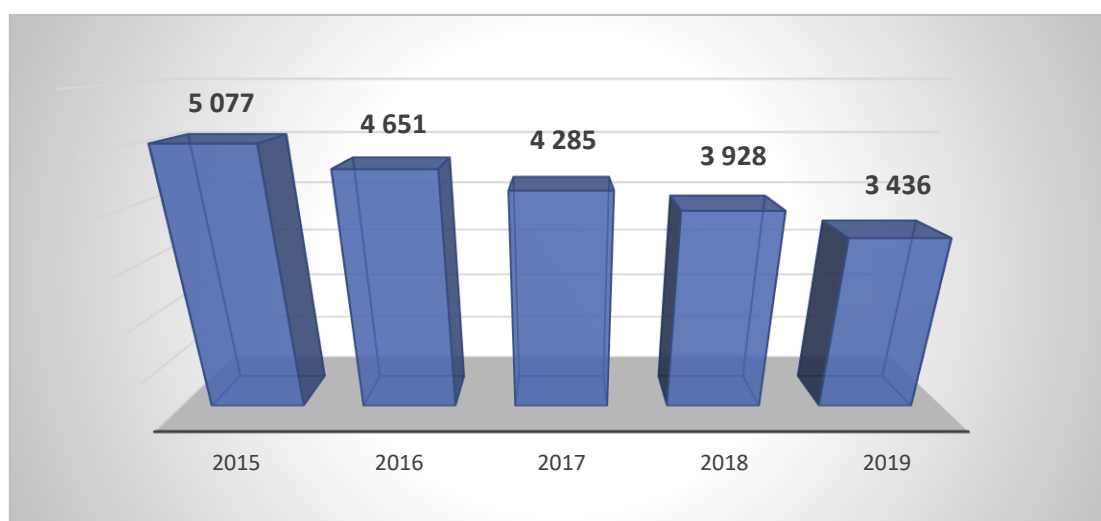
Szczegółowe dane w zakresie wypłaconych dodatków przedstawia poniższa tabela:

Tabela 10. Wypłacone dodatki mieszkaniowe w latach 2018-2019 ze względu na rodzaj własności lokalu.

Rodzaj mieszkań	Ilość wypłaconych dodatków mieszkaniowych		Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych		Średni wypłacony dodatek mieszkaniowy	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Komunalne	13 400	11 773	2 533 392,67	2 212 423,27	189,06	187,92
Spółdzielcze	2 372	2 211	323 428,59	301 777,90	136,36	136,49
Inne	5 279	4 347	954 220,04	788 179,49	180,76	181,32
Razem	21 051	18 331	3 811 041,30	3 302 380,66	181,04	180,15

Jak wynika z poniższej tabeli notuje się kolejny, znaczny spadek liczby osób wnioskujących o przyznanie dodatku mieszkaniowego. W porównaniu tylko do 2018 roku liczba ta zmniejszyła się o 492 osoby. Głównym powodem takiej sytuacji są: zbyt niskie wydatki na utrzymanie mieszkania w stosunku do dochodu, przekroczenie powierzchni normatywnej, utrata lub brak tytułu prawnego do zajmowanego lokalu, nieopłacanie części „własnej” dodatku mieszkaniowego. W dalszym ciągu najwyższa kwota dodatków mieszkaniowych wypłacana jest mieszkańcom lokali komunalnych.

Wykres 9. Liczba złożonych wniosków o dodatek mieszkaniowy w latach 2015 - 2019

10.1 DODATKI ENERGETYCZNE

Od 1 stycznia 2014 r. zgodnie z delegacją ustawy Prawo energetyczne osoby otrzymujące dodatek mieszkaniowy mają prawo do zryczałtowanego dodatku energetycznego. Wypłata dodatku energetycznego jest zadaniem z zakresu administracji rządowej. Dodatek energetyczny wypłacają gminy, które otrzymują dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie wypłat dodatku energetycznego, w granicach kwot określonych na ten cel w ustawie budżetowej.

W porównaniu do 2018 roku zwiększyła się liczba osób korzystających z możliwości dopłaty do kosztów energii elektrycznej w formie dodatków energetycznych.

Tabela 11. Zestawienie dodatków energetycznych wypłaconych w 2019 roku.

Stawka dodatków energetycznych	Ilość osób w gospodarstwie domowym	Liczba dodatków energetycznych (pełnych świadczeń) wypłaconych na podstawie wydanych decyzji	Kwota pełnych świadczeń wypłaconych dodatków energetycznych
11,35	1 osoba	816	9 261,60
11,37		1 397	15 883,89
15,77	od 2 do 4	624	9 840,48
15,80		1 045	16 511,00
18,92	5 i więcej	77	1 456,84
18,96		80	1 516,80
x	x	4 039	54 470,61

10.2 DOPŁATY DO CZYNSZU W RAMACH PROGRAMU „MIESZKANIE NA START”.

Nowe zadanie powierzone Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w 2019 roku. W ubiegłym roku złożonych zostało 65 wniosków o przyznanie dopłaty do czynszu, wydano 65 decyzji w tym 43 decyzje pozytywne na łączną kwotę 34 466,72 zł. oraz 21 decyzji odmownych z powodu przekroczonego kryterium dochodowego określonego w uchwale Rady Miejskiej Wałbrzycha.

11 POMOC MATERIALNA O CHARAKTERZE SOCJALNYM DLA UCZNIÓW

Pomoc materialna o charakterze socjalnym jest przyznawana w formie stypendium szkolnego lub zasiłku uczniowi znajdującemu się w trudnej sytuacji materialnej. Wysokość stypendium oraz zasiłku uzależniona jest od wysokości świadczeń rodzinnych oraz regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom zamieszkałym na terenie Gminy Wałbrzych, przyjętego uchwałą Rady Miejskiej Wałbrzycha. Ustawowym terminem składania wniosku jest 30 września każdego roku. Wnioski składane są na rok szkolny i stypendia są wypłacane w dwóch transzach w I półroczu i w II półroczu szkolnym. Do 15 września 2019 roku

złożono 772 wniosków o przyznanie świadczeń pomocy materialnej dla uczniów szkół wałbrzyskich, z tego pozytywnie zweryfikowano 775 wniosków.

Przyznawanie pomocy uczniom o charakterze socjalnym jest zadaniem z zakresu administracji rządowej dofinansowanym przez gminę w wysokości 20% wydatkowanych środków. W 2019 roku środki wydatkowane na pomoc materialną dla uczniów wyniosły w 1 327 1720 zł, przyznano stypendia szkolne 889 uczniom oraz zasiłki szkolne 6 uczniom. Jest to kolejny spadek w stosunku do lat ubiegłych i nastąpił głównie wśród uczniów szkół podstawowych i ponadgimnazjalnych, wynikający z reformy systemu edukacji.

12 REHABILITACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

W 2019 roku Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyznał algorytmem dla Miasta Wałbrzycha środki finansowe w wysokości 3384 746 zł.

Zgodnie z przyznanym jej kompetencjami, Rada Miasta Wałbrzycha podzieliła w/w środki na poszczególne zadania wynikające z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje następujące zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych wynikające z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych:

DOFINANSOWANIE DO UCZESTNICTWA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH OPIEKUNÓW W TURNUSACH REHABILITACYJNYCH:

Turnus rehabilitacyjny to forma aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników. Liczba uczestników turnusów rehabilitacyjnych oraz związane z tym koszty obrazuje poniższa tabela.

Tabela 12. Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych w roku 2019.

Osoby ubiegające się o dofinansowanie wraz z opiekunami	Przyznane dofinansowania		Wypłacone dofinansowania	
	Ilość osób	Kwota w zł	Ilość osób	Kwota w zł
886	337	298 953,00	284	285 095,00

DOFINANSOWANIE ZAOPATRZENIA W SPRZĘT REHABILITACYJNY, PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE I ŚRODKI POMOCNICZE:

W 2019 roku zawarto 6 umów na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny. Dofinansowaniem objęto wnioskodawców potrzebujących sprzętu do rehabilitacji w warunkach domowych: rowery rehabilitacyjne, orbit ręki, drabinki do nauki chodzenia. Wnioski rozpatrywane były zgodnie z indywidualnymi potrzebami wnioskodawców, brano pod uwagę opinie lekarza specjalisty, rodzaj niepełnosprawności a także wysokość dochodów. Dofinansowanie wypłacane było w wysokości 80% poniesionych kosztów przez wnioskodawcę.

Dofinansowanie do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze otrzymały 832 osoby niepełnosprawne, najczęściej do zakupu pieluchomajtek, wózków inwalidzkich, protez kończyn dolnych, pionizatorów, aparatów słuchowych, balkoników i kul. Dofinansowanie do aparatów słuchowych wypłacane było w kwocie 1000 zł dla osób niepracujących i niebędących w wieku aktywności zawodowej natomiast dla osób pracujących, uczących się i dzieci w pełnej kwocie czyli 150% z przyznanego limitu w ramach dofinansowania przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

Tabela 13. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

Złożone wnioski		Zawarte umowy (sprzęt rehabilitacyjny)		Wypłacone dofinansowania (przedmioty ortopedyczne i sprzęt pomocniczy)	
Liczba osób	Kota w zł	Liczba osób	Kwota w zł	Liczba osób	Kwota w zł
1013	1 822 999,00	6	13 509,00	832	1 007 829,00

DOFINANSOWANIE LIKWIDACJI BARIER W KOMUNIKOWANIU SIĘ:

W ramach likwidacji barier w komunikowaniu przyznano dofinansowania przede wszystkim dla osób mających znaczące problemy w komunikowaniu się czyli dla osób głuchoniemych, mających trudności z wypowiedaniem się, niesłyszących, niedowidzących. W ramach tego zadania dofinansowano do zakupu komputerów przenośnych, komputerów stacjonarnych oraz do komunikatorów. W 2019 roku dofinansowanie do komputerów wynosiło 1500 zł natomiast do pozostałego sprzętu 80% poniesionych kosztów.

Tabela 14. Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się.

Złożone wnioski	Zawarte umowy		Wypłacone dofinansowania	
	liczba Osób	Kwota w zł	liczba osób	Kwota w zł
19	13	19 053,00	13	19 053,00

DOFINANSOWANIE LIKWIDACJI BARIER TECHNICZNYCH:

W 2019 roku przy rozpatrywaniu wniosków o dofinansowanie likwidacji barier technicznych brano pod uwagę stopień i rodzaj niepełnosprawności oraz wpływ zakupionego sprzętu na poprawę funkcjonowania osoby niepełnosprawnej w najbliższym otoczeniu. Dofinansowaniem objęto zakup schodofazów, podnośników wannowych, łóżek ortopedycznych. Dofinansowanie wypłacane było w wysokości 80 %.

Tabela 15. Liczba osób objętych dofinansowaniem oraz wypłacone środki finansowe.

Złożone wnioski	Zawarte umowy		Wypłacone dofinansowania	
	liczba Osób	Kwota w zł	liczba osób	Kwota w zł
27	19	81 080,00	19	81 080,00

DOFINANSOWANIE LIKWIDACJI BARIER ARCHITEKTONICZNYCH:

W 2019 roku 84 osoby ubiegały się o dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych. Osoby niepełnosprawne wnioskowały najczęściej o:

- budowę/adaptację łazienki dostosowanej do potrzeb osoby niepełnosprawnej,
- budowę/adaptację centralnego ogrzewania dostosowanego do potrzeb osoby niepełnosprawnej,
- likwidację progów w mieszkaniu osoby niepełnosprawnej

Dofinansowanie obejmowało 80% poniesionych kosztów.

Tabela 16. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych.

Złożone wnioski	Zawarte umowy		Wypłacone dofinansowania	
	liczba Osób	Kwota w zł	liczba osób	Kwota w zł
83	7	143 329,00	7	143 329,00

WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ:

Warsztaty Terapii Zajęciowej są placówkami pobytu dziennego dla 90 osób niepełnosprawnych z upośledzeniem umysłowym. Zadanie ma charakter ciągły.

Na działalność trzech funkcjonujących w gminie Wałbrzych Warsztatów Terapii Zajęciowej zaplanowano środki finansowe z funduszu PFRON w wysokości 1 628 640,00 zł oraz z budżetu miasta Wałbrzycha 180 960,00 zł, razem – 1 809 600,00 zł.

W październiku 2019 roku Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zwiększył dofinansowanie dotyczące WTZ o kwotę 27 000,00 zł w związku z tym zmienił się udział Gminy Wałbrzych w finansowaniu WTZ o kwotę 3 000,00 zł.

DOFINANSOWANIE DO SPORTU, KULTURY, REKREACJI I TURYSTYKI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH:

W 2019 roku dofinansowanie udzielano w kwocie nie większej niż 8 000,00 zł dla danej organizacji, stowarzyszenia czy fundacji.

W ramach dofinansowania zorganizowano różne zajęcia, imprezy a także wycieczki dla osób niepełnosprawnych:

1. XVI Rajd Integracyjny Pomorze 2019
2. Wycieczka krajoznawczo - rekreacyjna Żywiecczyzna i Śląsk
3. VIII Wałbrzyskie Bocce Osób Niepełnosprawnych.
4. Konkurs plastyczno - literacki "Nasze miasto w barwach jesieni"
5. VI Wałbrzyski Integracyjny Konkurs Pięknego Czytania
6. Turniej wiedzy o Aglomeracji Sudeckiej
7. Rodzinna Spartakiada Sportowo - Rekreacyjna
8. Spotkanie z Afryką - IV edycja warsztatów bębnow afrykańskich

Tabela 17. Dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

Złożone wnioski		Zawarte umowy		Wypłacone dofinansowania	
Ilość	kwota	ilość	Kwota w zł	ilość	Kwota w zł
8	146 086,00	8	62 300,00	8	62 300,00

PROGRAM „AKTYWNY SAMORZĄD”:

Program Aktywny samorząd jest ważnym krokiem w kierunku wydajniejszego modelu polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych. Działania przewidziane w programie dają większe możliwości na aktywniejsze włączenie się w działania na rzecz aktywności społecznej osób niepełnosprawnych.

Tabela 18. Struktura programu „Aktywny samorząd”

MODUŁ I	Ilość osób	Kwota w zł
likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową		
Obszar A likwidacja bariery transportowej		
Zadanie 1 oprzyrządowanie samochodu	2	14 626
Zadanie 2 pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B	4	5 335
Obszar B likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informatycznym		
Zadanie 1 pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku lub kończyn górnych.	3	14 727
Zadanie 2 dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego sprzętu elektronicznego i oprogramowania w ramach programu.	0	0
Zadanie 3 pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu wzroku.	1	4 193
Zadanie 4 pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy.	1	2 500

MODUŁ I likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową	Ilość osób	Kwota w zł
Zadanie 5 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności.	0	0
Obszar C likwidacja barier w poruszaniu się		
Zadanie 1 pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym,	3	30 000
Zadanie 2 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności,	4	9 080
Zadanie 3 pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości, adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności,	0	0
Zadanie 4 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, (co najmniej na III poziomie jakości), adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności,	0	0
Zadanie 5 pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu powodującą problemy w samodzielnym przemieszczaniu się i posiadających zgodę lekarza specjalisty na użytkowanie przedmiotu dofinansowania,	6	29 225
Obszar D pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.		
Moduł II pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	5	5 913
Razem	29	83 482

13 POTWIERDZANIE PRAWA DO ŚWIADCZEŃ OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANEJ ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH

Na mocy ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, do zadań zleconych z gminy z zakresu administracji państwowej należy wydawanie decyzji w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniający kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Dokumentem potwierdzającym prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcy, jest decyzja prezydenta gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy, potwierdzająca to prawo. Decyzję wydaje się na wniosek świadczeniobiorcy, a w przypadku stanu nagłego - na wniosek świadczeniodawcy złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia. Decyzja wydawana jest na okres 90 dni od daty złożenia wniosku przez świadczeniobiorcę lub od daty udzielenia świadczenia opieki zdrowotnej przez świadczeniodawcę.

W 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wydał łącznie 321 decyzji w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w tym 255 decyzji pozytywnych oraz 23 decyzji odmownych. W pozostałych przypadkach postępowanie zostało umorzone (np. w związku z ubezpieczeniem z innego tytułu), wygaszone z powodu zgonu lub wycofania wniosku. Decyzje odmowne wydawane były w związku z przekroczeniem kryterium dochodowego w pomocy społecznej, bądź ubezpieczenia wnioskodawców z innego tytułu. Decyzje wydawane były zarówno na wniosek świadczeniobiorców jak i świadczeniodawców.

14 DZIAŁALNOŚĆ PROJEKTOWA – PROGRAMY/PROJEKTY I POROZUMIENIA

14.1 „PROGRAM AKTYWIZACJA I INTEGRACJA”

W 2019 roku, po raz kolejny, wspólnie z Powiatowym Urzędem Pracy realizowany był Program Aktywizacja i Integracja, w którym uczestniczyli uczestnicy projektu „Aktywni razem” współfinansowanego z środków Unii Europejskiej, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoby bezrobotne. Uczestnicy projektu brali udział w zajęciach integracyjnych prowadzonych w Centrum Aktywności Lokalnej oraz uczestniczyli w pracach społecznie użytecznych. Uczestnicy na zakończenie projektu otrzymali certyfikaty. Projekt był współfinansowany ze środków Powiatowego Urzędu Pracy i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Program Aktywizacji i Integracji to dodatkowe możliwości aktywizacji osób, które utraciły możliwość podjęcia pracy z powodu długiego okresu przebywania w bezrobociu, często połączonego z brakiem kwalifikacji i deficytami utrudniającymi funkcjonowanie w środowisku pracy.

Program składał się z dwóch bloków działań:

1. **BLOK AKTYWIZACJI** – w ramach którego PUP udzielił bezrobotnym uczestnikom wsparcia polegającego na przygotowaniu uczestników do lepszego radzenia sobie na rynku pracy i skierował na podstawie porozumienia do wykonywania prac społecznie- użytecznych.

2. **BLOK INTEGRACJI** – w ramach którego uczestnicy objęci zostali przez MOPS specjalistycznymi warsztatami grupowymi oraz indywidualnym poradnictwem specjalistycznym. Prowadzono zajęcia warsztatowe oraz poradnictwo specjalistyczne.

14.2 POROZUMIENIE AKTYWIZACYJNE Z PUP

W celu zapewnienia właściwej współpracy i sprawnej wymiany informacji dotyczących bezrobotnych, zarejestrowanych w PUP, korzystających jednocześnie ze świadczeń z pomocy społecznej, zawarto w lipcu 2018 roku porozumienie pomiędzy Powiatowym Urzędem Pracy a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, którego realizacja kontynuowana była w 2019 roku.

Porozumienie określa zasady współpracy pomiędzy instytucjami w zakresie podejmowania działań wzmacniających aktywność zawodową osób bezrobotnych, które są jednocześnie klientami Powiatowego Urzędu Pracy i korzystają ze świadczeń z pomocy społecznej udzielanej przez Ośrodek. Pracownicy socjalni wraz z klientami uczestniczą w wizytach w urzędzie pracy, w celu ułatwienia im znalezienia odpowiedniej pracy czy też możliwości odbycia stażu. Aktywizacja zawodowa obu stron partnerstwa dotyczyła: podjęcia zatrudnienia, skierowania do prac społecznie – użytecznych, skierowania do udziału w projektach, odbycia stażu.

W lutym 2019 roku do porozumienia przystąpił Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy we Wrocławiu. Niewątpliwym efektem współpracy było podjęcie zatrudnienia przez 376 osób korzystających ze wsparcia z pomocy społecznej

14.3 PROJEKT „AKTYWNI RAZEM”

Od 1 października 2017 r. do 31 marca 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu zrealizował projekt pod nazwą „Aktywni razem” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego współfinansowanego na lata 2014-2020, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Całkowita wartość projektu wynosiła 1 931 760,00 zł w tym: kwota dofinansowania 1 631 760,00 zł, wkład własny Gminy wyniósł 300.000,00 zł.

Tabela 19. Projekt „Aktywni razem” – zestawienie.

L.p.	Działania	Liczba osób podejmujących udział w działaniu zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie.	Liczba osób, które ukończyły udział w projekcie zgodnie z zaplanowaną ścieżką.
1.	Ogółem kontakt	177	154
2.	Trening umiejętności i kompetencji społecznych – warsztaty grupowe	177	177
3.	Warsztaty poprawy wizerunku	177	174
4.	Grupy samopomocowe	120	110

5.	Indywidualne poradnictwo prawne	124	169
6.	Indywidualne poradnictwo psychologiczne	124	187
7.	Indywidualne poradnictwo doradcy ds. os. Niepełnosprawnych	61	61
8.	Kursy podnoszące kwalifikacje i kompetencje zawodowe	27	49
9.	Grupowe zajęcia ruchowe usprawniające psychoruchowo os. niepełnosprawnych	61	59
10.	Grupowe warsztaty z doradcą zawodowym	147	145
11.	Staże zawodowe	108	87
12.	Zajęcia szkolne	11	7

Projekt adresowany był do osób w wieku aktywności zawodowej, tj. bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo, w tym niepełnosprawnych, korzystających z pomocy społecznej, zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Celem projektu było przywrócenie jego uczestnikom zdolności do prawidłowego funkcjonowania w społeczności, zdolności do poszukiwania i podjęcia pracy poprzez zminimalizowanie barier utrudniających aktywizację społeczno – zawodową. Projekt „Aktywni razem” objął 177 osób w 3 sześciomiesięcznych etapach po 59 osób. Rekrutacja uczestników prowadzona była przez cały okres trwania projektu.

Uczestnicy projektu w zależności od sytuacji i statusu, uczestniczyli w działaniach o charakterze społecznym, edukacyjnym, zawodowym i zdrowotnym, korzystając m.in. z:

- pracy socjalnej, poradnictwa prawnego, poradnictwa psychologicznego, grup samopomocowych, warsztatów grupowych (trening umiejętności i kompetencji społecznych, warsztaty poprawy wizerunku – zajęcia z fryzjerem i wizażystą),
- kursów i szkoleń, dostosowanych do swoich potrzeb, zakończonych certyfikatem,
- poradnictwa doradcy ds. osób niepełnosprawnych, zajęć ruchowych dla osób niepełnosprawnych (yoga, rehabilitacja),
- podjęcia nauki na poziomie podstawowym, gimnazjalnym, ponadgimnazjalnym lub policealnym. Uczestnicy otrzymają wtedy wsparcie w postaci zakupu podręczników, materiałów i przyborów szkolnych, opłaty wpisowej, przejazdów itp.
- warsztatów z doradcą zawodowym i udziału w 3 miesięcznym płatnym stażu
- udziału w Programie Aktywizacji i Integracji (PAI)

W projekcie w ramach aktywnej integracji osiągnięto następujących wskaźniki rezultatu i produktu:

Tabela 20. Wskaźniki programu „Aktywni razem”

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika	Osiągnięta wartość wskaźnika w projekcie
1.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek).	39	52
2.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu.	46	57
3.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które osiągnęły postęp w rozumieniu efektywności społecznej.	49	154
4.	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	61	80
5.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie.	177	208

14.4 PROJEKT „NASZE DZIECI”

Projekt Nasze Dzieci był realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej od 1 lutego 2018 r. do 31 stycznia 2020 r. w czterech 6-cio miesięcznych turach, z których każda obejmowała wsparciem 50 osób. Całkowita wartość projektu wynosiła 1.567.117,39. w tym dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej wyniosło 1.332.049,78 zł (85%), dotacja celowa z budżetu państwa 155.867,61 zł (10%) oraz wkład własny Gminy Wałbrzych 79.200,00 zł (5%).

Przedmiotem projektu był rozwój wsparcia systemu pieczy zastępczej poprzez objęcie specjalistyczną pomocą dzieci i młodzieży z rodzinnej pieczy zastępczej w Wałbrzychu. Jako element projektu realizowane było także wsparcie rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka, w postaci podnoszenia ich kompetencji kwalifikacji oraz opiekunów usamodzielnienia. Usługi realizowane w ramach projektu świadczone były na czterech poziomach i zostały odpowiednio dostosowane do potrzeb uczestników:

- dla 80 dzieci poniżej 15 roku życia
 - aktywizacja społeczna: warsztaty socjoterapii, terapia pedagogiczna,
 - aktywizacja edukacyjna: korepetycje z j. polskiego, j. angielskiego, matematyki, aktywizacja zdrowotna: indywidualne zajęcia z fizjoterapeutą, logopedą, terapia neurorozwoju, indywidualne konsultacje z pedagogiem i psychologiem,
- dla 40 dzieci w wieku 15-17 lat
 - aktywizacja społeczna: wolontariat w schronisku dla zwierząt, domu pomocy społecznej i firmie sprzątającej, warsztaty socjoterapii, terapia pedagogiczna, trening kompetencji społecznych,

- aktywizacja zdrowotna: indywidualne zajęcia z fizjoterapeutą, indywidualne konsultacje z pedagogiem i psychologiem,
- aktywizacja edukacyjna: korepetycje z j. polskiego, j. angielskiego, matematyki, fizyki i chemii, warsztaty z ginekologiem, terapeutą uzależnień, dietetykiem, kuratorem sądowym,
- aktywizacja zawodowa: wizyty studyjne w zakład pracy i instytucjach rynku pracy, warsztaty i indywidualne konsultacje z doradca zawodowym,
- dla 40 osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą
 - aktywizacja społeczna: trening kompetencji społecznych, grupa wsparcia,
 - aktywizacja edukacyjna: warsztaty z ginekologiem, terapeutą uzależnień, dietetykiem, kuratorem sądowym, aktywizacja zdrowotna: superwizja, indywidualne konsultacje z pedagogiem i psychologiem,
- dla 40 opiekunów usamodzielnienia
 - aktywizacja edukacyjna: proces usamodzielniania pełnoletnich wychowanków, warsztaty z zakresu budowania programu usamodzielnienia oraz z zakresu rozwoju kompetencji społeczno-wychowawczych.

Dodatkowo w okresie od października 2019r. do stycznia 2020r. został zrealizowany pilotażowy program dla 24 dzieci do 15 roku życia umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w 2019 r., które w związku z koniecznością opuszczenia środowiska naturalnego są obciążone syndromem stresu pourazowego (PTSD).

Systemową pracą terapeutyczną o indywidualnym podejściu objęto dzieci, rodziców zastępczych i rodziców biologicznych (jako element projektu), którzy wspólnie w niewielkich grupach (3 dzieci i rodzice) pracowali nad pokonaniem problemów dziecka z: zaspokojeniem potrzeb, tożsamością, nieumiejętnością zaufania, strachem przed odrzuceniem czy brakiem akceptacji dla samego siebie. Poza terapią grupową, dzieci były objęte terapią indywidualną, rodzinnymi warsztatami socjoterapeutycznymi oraz arteterapią. Pierwsze rezultaty pojawiły się po dwóch miesiącach, kiedy to jedno dziecko powróciło do rodziców biologicznych.

Uczestnicy projektu korzystali także ze wsparcia towarzyszącego w postaci cateringu (lunch i przerwa kawowa) oraz otrzymali bilety na przejazdy komunikacją miejską. Łącznie objęto wsparciem 225 osób, a założone efekty zostały osiągnięte.

14.5 PROJEKT „DZIECI NA START”

W roku 2019 Centrum Placówek Opiekuńczo Wychowawczych realizowało projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego „Dzieci na START”, którego głównym celem było objęcie kompleksowym wsparciem osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w ramach rozwoju usług społecznych, opiekuńczych, pieczy zastępczej i doprowadzenie do ograniczenia wystąpienia zagrożenia wykluczenia społecznego wśród 36 wychowanków 6 wałbrzyskich Placówek Opiekuńczo Wychowawczych oraz 20 członków ich rodzin.

Projekt realizowany był od 01.01.2018r. do 31.12.2019r. Całkowita wartość projektu wyniosła 498 300,00 zł w tym kwota dofinansowania wynosiła 473 385,00 zł.

Działania nakierowane na uczestników projektu w ramach form wsparcia to:

- Trening kompetencji i umiejętności społecznych dla wychowanków
- Doradztwo zawodowe – celem zadania jest udzielenie wsparcia 14 wychowankom w wieku 15+ w zakresie przygotowania ich do wyboru drogi edukacyjnej i zawodowej.
- Doradztwo zawodowe – próbki pracy
- Terapia dramą
- Działania psychologiczno – terapeutyczne
- Współpraca z rodziną biologiczną
- Superwizja kadry systemu pieczy zastępczej.

14.6 „AKTYWNY START”

Od 01 czerwca 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu realizuje I edycję projektu pn. „Aktywny start” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 20104-2020 współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Całkowita wartość projektu wynosi 1 704 523,30 zł w tym: kwota dofinansowania wynosi 1 441 523,30 zł, wkład własny Gminy to 263.000,00 zł.

Projekt skierowany jest do 156 osób w wieku aktywności zawodowej w tym bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo, z orzeczeniem o niepełnosprawności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, wymagających aktywizacji społeczno-zawodowej, korzystających z pomocy społecznej oraz doświadczających wielokrotnego wykluczenia społecznego. W projekcie duży nacisk położony jest na udział w nim młodych kobiet z dziećmi, będące w wieku aktywności zawodowej lecz mające problemy opiekuńczo-wychowawcze i które nie mogą podjąć zatrudnienia ze względu na wielodzietność.

Głównym celem projektu jest nabycie przez 156 świadczeniobiorców MOPS w Wałbrzychu podstawowych kompetencji niezbędnych do codziennego funkcjonowania w życiu społecznym, zawodowym, poprzez objęcie ich kompleksowym i wielokierunkowym wsparciem, łączącym aktywizację zawodową, społeczną, edukacyjną i zdrowotną w okresie do 30.09.2020 r. W tym celu zaplanowano w projekcie szeroką ofertę form wsparcia przewidzianych dla osób w wieku powyżej 18 lat, których efektem ma być nabycie przez nich szeroko rozumianych kompetencji społecznych, zawodowych umożliwiających i ułatwiających proces ich adaptacji społecznej i zawodowej. Główny cel projektu osiągnięty ma zostać poprzez zaplanowane do realizacji form wsparcia, które wchodzi w skład instrumentów - usług aktywnej integracji społecznej, integracji zawodowej oraz usług aktywnej integracji o charakterze edukacyjnym i zdrowotnym. Zrealizowanie poszczególnych działań projektowych będzie stanowiło skuteczną formę zapobiegania wykluczeniu społecznemu i zawodowemu, na które osoby wykluczone społecznie są narażone w bardzo dużym stopniu.

Na koniec 2019 roku wsparciem objętych zostało 82 osoby, w tym 49 osób niepełnosprawnych, posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Wśród osób objętych wsparciem w programie 2 osoby osiągnęły postęp w rozumieniu wskaźnika efektywności społecznej tzn. zakończyły zgodnie ze ścieżką udział w projekcie i 2 osoby osiągnęły postęp w rozumieniu wskaźnika efektywności zatrudnieniowej, co oznacza, że podjęły zatrudnienie i podpisały umowę o pracę. W ramach realizowanego projektu zostały także przeprowadzone kursy umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji i kompetencji zawodowych. Do końca 2019 roku 21 osób uzyskało kwalifikacje po opuszczeniu programu.

14.7 „NIE EMIGRUJĘ – TU PRACUJĘ”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest partnerem projektu realizowanego przez Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych pn. „Nie emigruję- tu pracuję”, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego Całkowita wartość projektu: 2 410 860,55 zł. Kwota dofinansowania UE: 2 279 860 ,55 zł. Projekt realizowany w okresie od 1.05.2019 r. do 30.09.2021 r.

Celem głównym projektu jest wzmocnienie zdolności do zatrudnienia lub samozatrudnienia, a następnie utrzymania trwałej aktywności społecznej, zawodowej wśród 122 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, z terenu powiatu wałbrzyskiego, świdnickiego, miasta Wałbrzych.

Projekt zakłada następujące formy wsparcia: indywidualne ścieżki reintegracji, indywidualne wsparcie w rozwoju społeczno-zawodowym, warsztaty kompetencji społecznych, doradztwo specjalistyczne, Szkoła aktywnego mieszkańca obszaru rewitalizowanego, centrum wolontariatu, kursy i szkolenia zawodowe, staże, trening kompetencji społecznych „Aktywni Bezdomni”. Udział w projekcie daje możliwości: podniesienia kwalifikacji, umiejętności, kompetencji społecznych i zawodowych, zdobycia doświadczenia zawodowego i praktycznych umiejętności umożliwiających dostosowanie się do wymagań rynku i otoczenia, zmianę swojej trudnej sytuacji życiowej poprzez przygotowanie do trwałego zatrudnienia.

15 ZADANIA Z PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII, PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY

Pracownicy Działu Profilaktyki przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej realizują poszczególne zadania z szeroko rozumianej profilaktyki. Wszelkiego rodzaju pomoc i poradnictwo realizowane jest na rzecz osób i rodzin, które mają trudności bez względu na posiadany dochód.

W ramach prowadzonego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i terapeutycznego, na przestrzeni 5 lat objęto wsparciem ponad 4 000 mieszkańców Wałbrzycha i udzielono ponad 8300 porad.

Tabela 21. Liczba osób i udzielonych porad.

Lp.	Rok	Liczba osób	Liczba udzielonych porad
1.	2015	1289	1873
2.	2016	980	2049
3.	2017	583	1403
4.	2018	510	1192
5.	2019	642	1789
Suma		4 004	8306

Na przestrzeni trzech lat obraz problemów z podziałem na udzielone porady przedstawia się następująco:

Tabela 22. Obraz problemów z podziałem na udzielone porady.

Lp.	Problem	Liczba					
		2019		2018		2017	
		osób	porad	osób	porad	osób	porad
1	Alkoholowy	168	525	120	297	147	292
2	Narkotykowy	28	62	38	104	26	61
3	Behawioralny	0	0	0	0	4	15
4	Nikotynowy	0	0	0	0	1	6
5	Współuzależnienie	22	76	15	31	14	59
6	Os. Doświadczająca przemocy	56	170	52	151	72	174
7	Os. Stosująca przemoc	31	76	15	34	16	61
8	Opiekuńczo - wychowawczy	81	207	61	130	75	245
9	Rodzinny/małżeński	73	198	73	201	84	239
10	Bezrobocie	0	0	0	0	42	42
11	Bezdomność	54	167	19	87	6	35
12	Niezaradność życiowa	13	89	10	37	15	64
13	Zaburzenia psychiczne	8	24	7	12	7	12
14	Niepełnosprawność, długotrwała choroba	20	54	22	69	5	22
15	Edukacyjny	0	0	0	0	0	0
16	Interwencja kryzysowa (w tym OIK)	43	103	29	39	0	0
	OGÓŁEM	642	1789	510	1192	583	1403

W ramach działań profilaktycznych bardzo intensywnie prowadzona jest edukacja w postaci warsztatów dla uczniów, szkolenia dla grona pedagogicznego i pogadanki w trakcie wywiadówek dla rodziców. Na przestrzeni lat dane przedstawiają się następująco:

Tabela 23. Dane z warsztatów dla uczniów, grona pedagogicznego.

Lp.	Rok	Liczba odbiorców	Liczba szkół
1.	2015	2368	13
2.	2016	3496	15
3.	2017	4581	24
4.	2018	4755	21
5.	2019	4529	22

W roku 2019 odbyły się następujące zajęcia edukacyjne:

Tabela 24. Zajęcia edukacyjne w 2019r.

Lp.	Nazwa programu/kampanii	Liczba osób
1	Profilaktyka cyberprzemocy	139 uczniów
2	Profilaktyka przemocy domowej, rówieśniczej, zachowania konfliktowe	851 uczniów
3	Program edukacyjny „Chronimy dzieci“	154 uczniów
4	Program edukacyjny „Zaburzenia odżywiania – anoreksja i bulimia“	265 uczniów
5	Zdrowe odżywianie a kondycja psychiczna	114 uczniów
6	„Kampania ławkowa“ (realizowana w formie konkursu)	50 dzieci z ZPWD
7	Kampania „Biała Wstążka“ (happening)	200 osób
8	Kampania „Przeciw pijanym kierowcom“	265 uczniów
9	Kampania „Nie piję, nie biorę, nie palę“ (w formie konkursu)	120 uczestników
10	Profilaktyka uzależnień	693 uczniów
11	Warsztaty antynikotynowe „Nie palę – wybieram zdrowie“	438 uczniów
12	Warsztaty kampanii „Widzę, Słyszę, Reaguję“	200 uczniów
13	Profilaktyka molestowania seksualnego	265 uczniów
14	Warsztaty „Poznaj swoją moc“	474 uczniów
15	Relaksacja i techniki koncentracji	398 uczniów
16	Spotkania edukacyjne z rodzicami – wywiadówki profilaktyczne (przemoc, cyberprzemocy, uzależnienia)	350 rodziców

15.1 DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Tabela 25. Działalność Miejskiej Komisji na przestrzeni pięciu lat

Lp.	Działalność MKRPA	2015	2016	2017	2018	2019
1	Liczba wniosków	213	261	238	223	233
2	Liczba skierowanych osób (liczba wysłanych wezwań)	414	513	440	439	607
	Liczba osób, które się zgłosiły	127		116	143	163
3	Liczba osób skierowanych do terapeuty w DP	19	4	24	24	63
4	Liczba osób skierowanych do PZPiTU Anima	76	70	75	38	68
5	Liczba osób skierowanych do ZOL w Czarnym Borze	8	5	2	4	8
6	Liczba osób skierowanych na badania lekarskie	252	156	156	157	157
7	Liczba wniosków skierowanych do Sądu	148	149	154	75	125
8	Liczba umorzonych postępowań	1	57	26	110	24
9	Liczba osób, która zgłosiła się o pomoc i wsparcie z otoczenia osób uzależnionych	200	254	134	198	81
10	Liczba posiedzeń Komisji	25	24	25	24	24

W 2019 roku do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 176 wniosków w sprawie wydania zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie Wałbrzych, z czego 15 wniosków dotyczyło punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedaży, natomiast 36 wniosków dotyczyło punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży. Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie.

Tabela 26. Działalność Miejskiej Komisji na przestrzeni 5 lat, dotycząca sprzedaży alkoholu oraz przeprowadzonych kontroli.

Lp.	Działalność MKRPA	2015	2016	2017	2018	2019
1	Liczba wniosków ogółem dot. wydania zezwolenia na sprzedaż alkoholu w Gminie Wałbrzych	225	172	120	148	176
2	Liczba wniosków dotyczących punktów sprzedaży napojów alkoholowych z przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedawcy	37	35	27	9	15
3	Liczba wniosków dotyczących punktów sprzedaży napojów alkoholowych z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży	168	137	93	39	36

Lp.	Działalność MKRPA	2015	2016	2017	2018	2019
4	Liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	24	48	46	48	51
5	Liczba przeprowadzonych interwencji (pismem do KMP)	0	0	2	0	0

15.2 ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

W roku 2019 do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 342 Niebieskich Kart, z czego 106 kart, w których pokrzywdzonymi są małoletni. Powołano 342 grup roboczych, w ramach ich pracy odbyło się 1228 spotkań.

Tabela 27. Zestawienie pracy Zespołu Interdyscyplinarnego na przestrzeni kilku lat.

Lp.	Działalność ZI	2015	2016	2017	2018	2019
1	Liczba Niebieskich Kart	268	263	305	464	342
2	Liczba spotkań grup roboczych	993	1204	1469	1591	1228
3	Liczba zamkniętych spraw	234	209	294	348	329
4	Liczba spraw w toku postępowania	115	174	182	116	143
5	Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	6	5	6	4	4

16 DZIAŁALNOŚĆ SPECJALISTYCZNEGO OŚRODKA WSPARCIA

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wałbrzychu obejmuje swoją pomocą ofiary przemocy z terenu województwa dolnośląskiego. Osoby doświadczające przemocy, oprócz schronienia, mogą otrzymać pomoc w formie poradnictwa prawnego, psychologicznego, pedagogicznego i terapeutycznego, otrzymać wsparcie grupowe osób w podobnej sytuacji życiowej.

W roku 2019 na terenie SOW przebywało łącznie 126 osób.

Tabela 28. Struktura obłożenia SOW.

	Wałbrzych 2018r.	Spoza terenu Wałbrzycha 2018r.	łącznie 2018r.	Wałbrzych 2019r.	Spoza terenu Wałbrzycha 2019r.	łącznie 2019r.
Kobiety	20	21	41	25	26	51
Mężczyźni	1	0	1	2	0	2
Dzieci	30	16	46	33	40	73
Liczba osób	51	37	88	61	65	126

Zarówno osoby dorosłe jak i dzieci zostały objęte wsparciem specjalistów. Łącznie w roku 2019 przeprowadzono ogólnie 1838 oddziaływań wspierających dla mieszkańców SOW oraz mieszkańców Wałbrzycha.

Tabela 29. Wykaz prowadzonych oddziaływań wspierających dla mieszkańców SOW w latach 2018-2019.

Nazwa oddziaływań	2018 r.	2019 r.
oddziaływania psychologiczne	313	386
oddziaływania pedagogiczne i socjalne	776	984
oddziaływania terapeutyczne	412	357
oddziaływania socjoterapeutyczne	34	72
oddziaływania prawne	128	274
oddziaływania medyczne	88	126
Razem	1751	2199

Tabela 30. Oddziaływania zewnętrzne w latach 2018-2019.

Nazwa oddziaływań	2018 r.	2019 r.
oddziaływania psychologiczne	53	31
oddziaływania pedagogiczne i socjalne	5	6
oddziaływania terapeutyczne	5	2
oddziaływania socjoterapeutyczne	0	0
oddziaływania prawne	24	35
oddziaływania medyczne	0	0
Razem	87	74

17 WSPIERANIE RODZINY PRZEŻYWAJĄCEJ TRUDNOŚCI W WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH.

Działania podejmowane wobec rodziny będącej w kryzysie i kompleksowego wsparcia kobiet w ciąży i rodzin skierowane są do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, dotkniętych przemocą, problemem uzależnień, jak również dla kobiet w ciąży, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcia rodzin dzieci, u których zdiagnozowano „ciężkie” i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę.

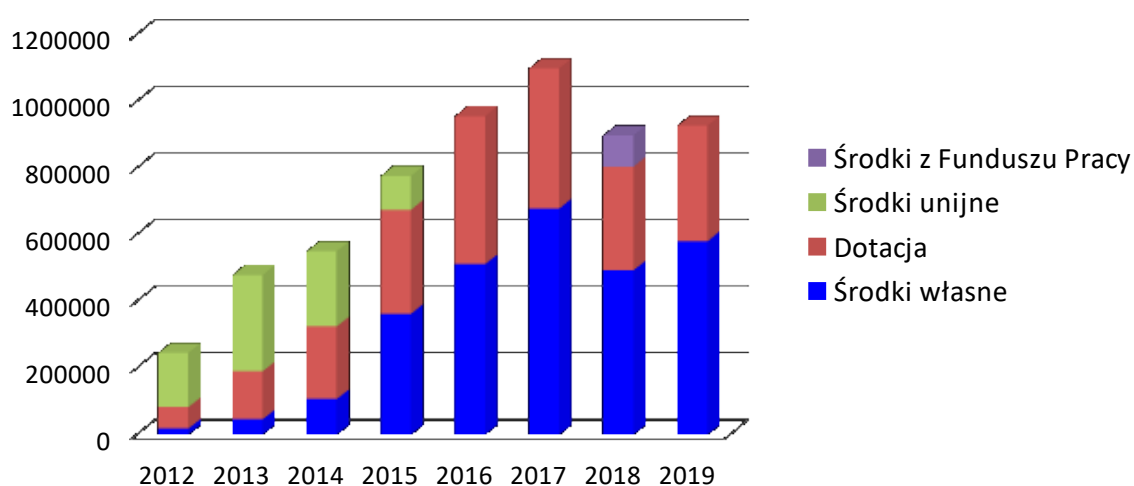
W 2019 roku na 378 rodzin objętych opieką MOPS, 282 rodziny miały trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Zakres realizowanych w ramach usług zadań ma kompleksowy charakter i odpowiada na potrzeby rodzin. Zadanie to realizują asystenci rodziny, których misją jest towarzyszenie rodzinom w poszukiwaniu rozwiązań i poprawy funkcjonowania rodziny.

Tabela 31. Liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba asystentów rodziny w gminie	15	19	31	38	21	21
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystentów rodziny	373	360	332	336	298	282

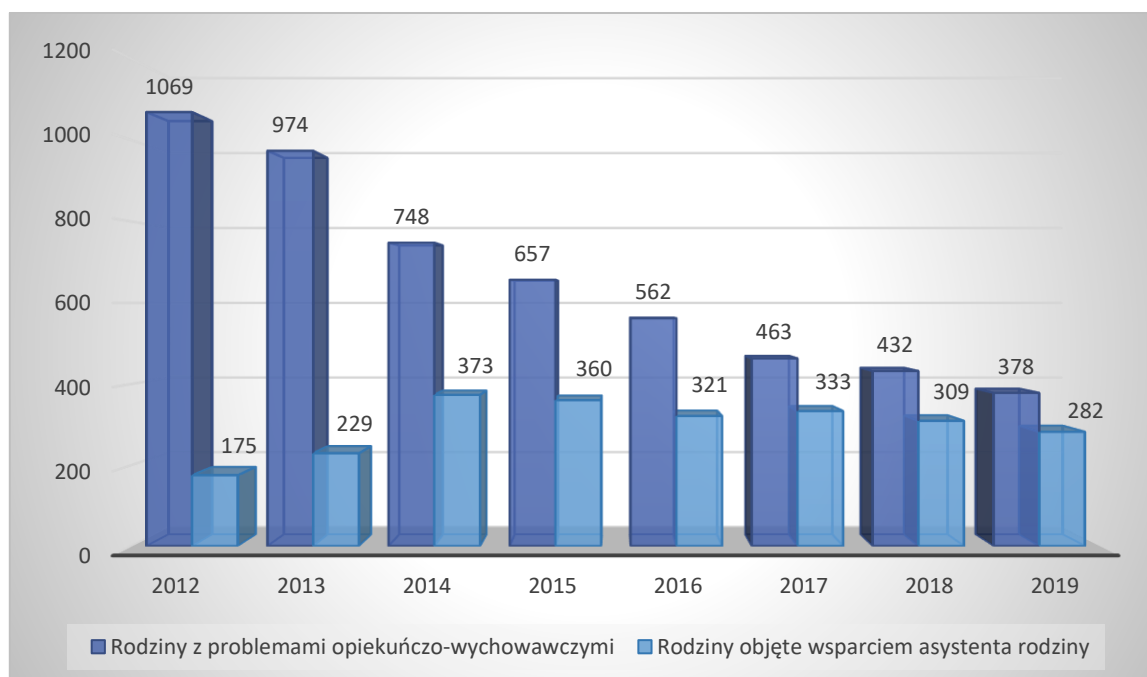
Od dwóch lat liczba asystentów rodziny utrzymuje się na stałym poziomie. Zatrudnienie ich obecnie finansowane jest ze środków dotacji z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i środków własnych Gminy.

Środki finansowe na zatrudnienie asystentów rodziny według źródeł finansowania

W 2019 roku asystenci rodzin spośród 378 rodzin ze zdiagnozowanymi problemami opiekuńczo-wychowawczymi objęli wsparciem 282 rodziny, co stanowi 75% rodzin korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

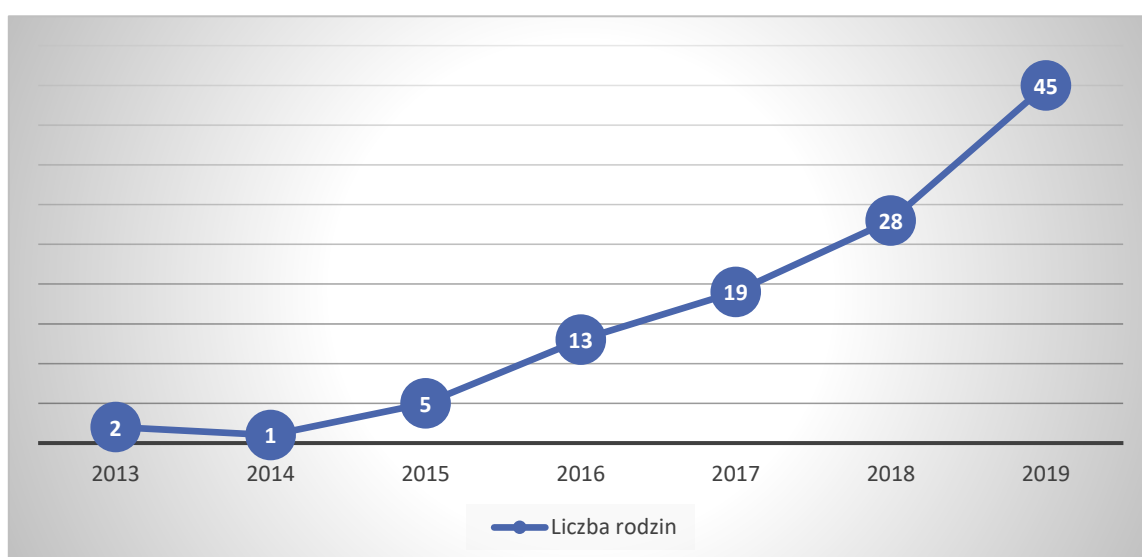
Wykres 10. Liczba rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi w stosunku do liczby rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.

Współpraca z asystentem następuje po wyrażeniu zgody przez rodzinę, a praca asystenta ustaje wraz z osiągnięciem przez rodzinę zdolności do prawidłowego funkcjonowania lub nie wyrażania przez rodzinę zgody na współpracę. Również Sąd może zobowiązać rodziców biologicznych, jak i samego małoletniego do określonego postępowania, w szczególności do pracy z asystentem rodziny, bądź realizowania innych form pracy z rodziną.

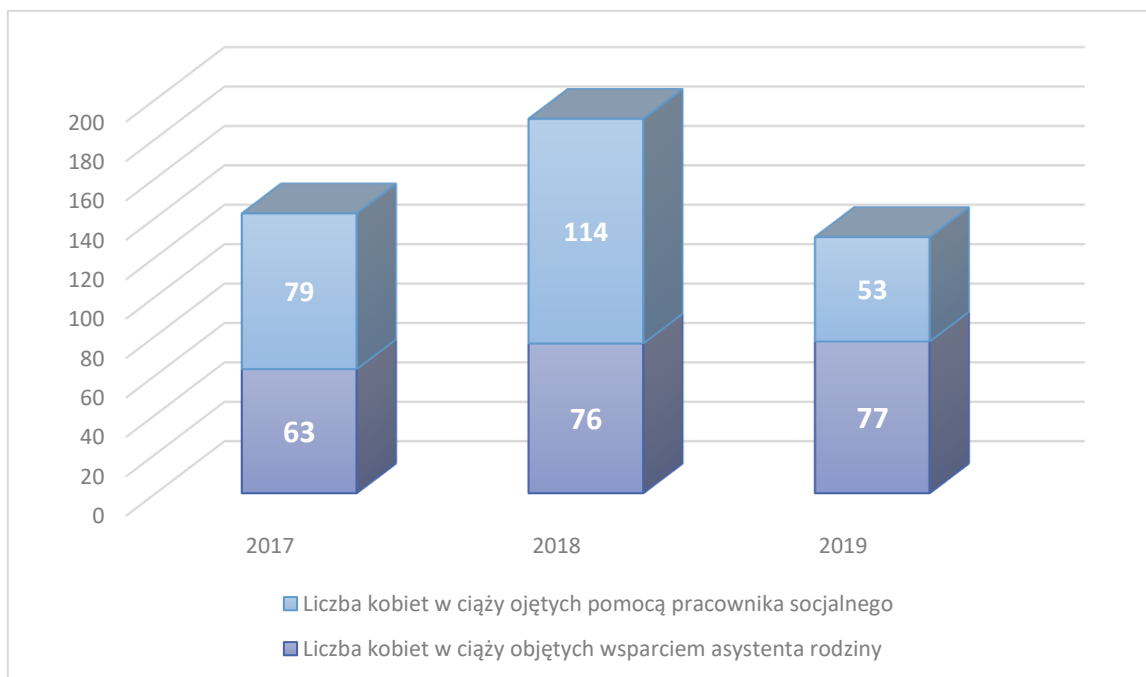
W roku 2019 nastąpił prawie 64% wzrost takich postanowień wydanych przez Sąd w stosunku do roku 2018.

Wykres 11. Liczba rodzin zobowiązanych do współpracy z asystentem przez Sąd.

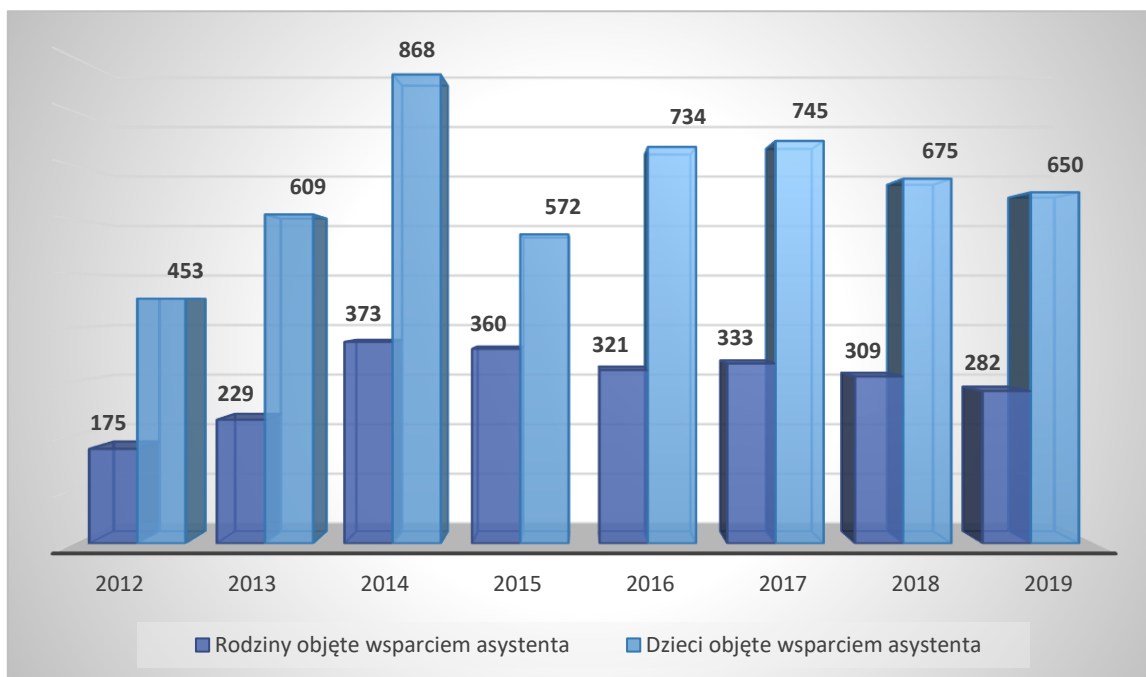
Wsparciem zgodnie z ustawą za życiem objęto 130, z czego bezpośrednio z asystentem rodziny współpracowało 77, natomiast 53 kobiety były objęte wsparciem pracownika socjalnego.

Wykres 12. Liczba kobiet w ciąży

W 2019 roku wsparciem asystenta objęto 282 rodziny oraz 650 dzieci przebywających w tych rodzinach.

Wykres 13. Rodziny i dzieci objęte wsparciem asystenta rodziny.

W celu pomocy rodzinie dzieci mogą korzystać z miejsc w placówkach wsparcia dziennego prowadzonych przez Gminę.

W 2019 r. w zajęciach organizowanych przez Zespół Placówek Wsparcia Dziennego prowadzonych przez MOPS, uczestniczyło 197 dzieci.

Wykres 14. Liczba dzieci objętych wsparciem w placówkach wsparcia dziennego.

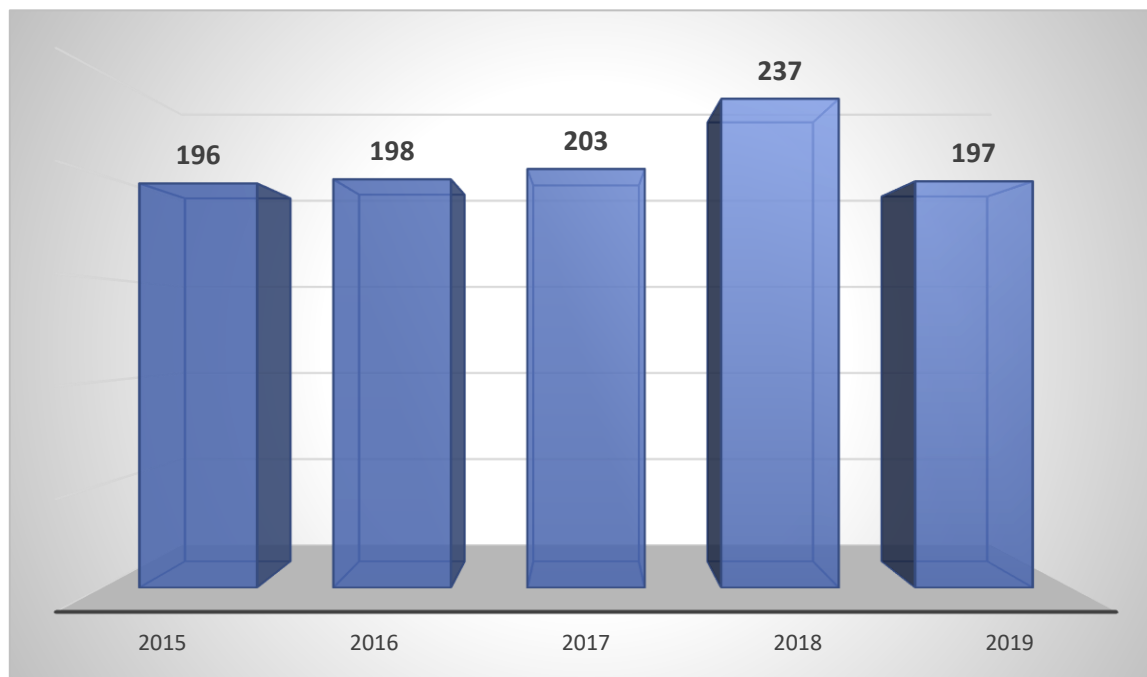

Tabela 32. Placówki wsparcia dziennego prowadzone przez Gminę Wałbrzych.

Lp.	Adres placówki	Nazwa placówki	Liczba miejsc
1	ul. Mickiewicza 26 58-300 Wałbrzych	Placówka Wsparcia Dziennego Śródmieście	15
2	ul. Grota Roweckiego 3a 58-309 Wałbrzych	Placówka Wsparcia Dziennego Piaskowa Góra	15
3	ul. Grodzka 71 58-316 Wałbrzych	Placówka Wsparcia Dziennego Podzamcze	15
4	ul. Niepodległości 64 58-303 Wałbrzych	Placówka Wsparcia Dziennego Podgórze	15
5	ul. Osiedleńców 58-301 Wałbrzych	Placówka Wsparcia Dziennego Nowe Miasto w formie pracy podwórkowej	15

Tabela 33. Placówki wsparcia dziennego prowadzone przez organizacje pozarządowe na zlecenie Gminy Wałbrzych.

Lp.	Nazwa placówki	Adres	Podmiot prowadzący	Liczba miejsc
1	Placówka wsparcia pn. Świetlica środowiskowa- forma opiekuńcza z elementami socjoterapii oraz profilaktyki uzależnień	ul. B. Chrobrego 45 58-300 Wałbrzych	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Wałbrzychu ul. B. Chrobrego 45	25
2	Placówka Wsparcia Dziennego w formie opiekuńczo-specjalistycznej	ul. Dunikowskiego 39 58-309 Wałbrzych	Stowarzyszenie „Kalejdoskop” ul. Sosnowa 25	15
3	Placówka Wsparcia Dziennego „Romano Drom” forma połączona opiekuńczo-wychowawcza i specjalistyczna	ul. Królewiecka 9 58-300 Wałbrzych	Fundacja Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Salvator” ul. Królewiecka 9	40

Tabela 34. Placówki prowadzące zajęcia opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci prowadzone przez organizacje pozarządowe na zlecenie Gminy Wałbrzych

Lp.	Adres placówki	Nazwa placówki	Liczba miejsc
1.	Pl. M. Darowskiej 1B 58-305 Wałbrzych	Świetlica Kuźnia Talentów –prowadzona przez Fundację Edukacyjną im. S. Wandy Garczyńskiej	30
2.	Glinnik Nowy ul. Glinicka 3 58-303 Wałbrzych	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy	15
3.	Rusinowa ul. Osiedle Górnicze 58-308 Wałbrzych	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy	15
4.	Stary Zdrój ul. Armii Krajowej 37 58-302 Wałbrzych	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy	15
5.	Biały Kamień ul. Gen. Andersa 58-304 Wałbrzych	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy	15
6.	Sobiećcin ul. 1-go Maja 112 58-305 Wałbrzych	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci oddział Powiatowy	15

18 PIECZA ZASTĘPCZA – ZAPEWNIENIE OPIEKI I WYCHOWANIA DZIECIOM POZBAWIONYM RODZICÓW

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest organizatorem pieczy zastępczej na terenie Wałbrzycha. System pieczy zastępczej ma na celu zapewnienie czasowej opieki oraz wychowania dzieciom, w przypadkach niemożności sprawowania jej przez rodziców.

W skład systemu wchodzi piecza rodzinna (rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka) oraz piecza instytucjonalna (placówki opiekuńczo – wychowawcze). Prowadzi się również pracę z rodziną naturalną dziecka, poprzez intensywne działania mające na celu powrót dziecka do rodziny pochodzenia.

18.1 ROZWÓJ RODZINNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ

Rodziny zastępcze w 2019 roku były podstawową formą pomocy dzieciom, które z powodu kryzysu w rodzinie na mocy postanowienia sądu musiały przebywać poza rodziną biologiczną.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku w Wałbrzychu funkcjonowały 292 rodziny zastępcze, które objęte są wsparciem 8 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz 4 pracowników socjalnych. Wśród rodzin zastępczych 155 to osoby samotne, pozostałe 137 to małżeństwa. Ze zgromadzonych danych wynika, że rodzicielstwo zastępcze w Wałbrzychu opiera się przede wszystkim na rodzinach spokrewnionych. Największą liczbę osób pełniących funkcję rodzin zastępczych stanowią osoby pomiędzy 61 a 70 rokiem życia.

Szczegółowe dane dotyczące liczby rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci w latach 2016-2019 zawierają poniższe tabele.

Tabela 35. Liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci w latach 2016-2019 na terenie miasta Wałbrzycha.

Rodziny zastępcze na terenie Wałbrzycha	2016		2017		2018		2019	
	Rodziny	Dzieci	Rodziny	Dzieci	Rodziny	Dzieci	Rodziny	Dzieci
Zawodowe	12	36	11	38	7	36	6	25
Niezawodowe	60	80	64	83	72	102	77	121
Spokrewnione	195	236	193	234	201	249	197	251
Rodzinne domy dziecka	6	41	8	52	8	55	12	77
Razem	273	393	276	407	288	442	292	474

Tabela 36. Liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich wałbrzyskich dzieci w latach 2016-2019 poza Wałbrzychem.

Rodziny zastępcze na terenie Wałbrzycha	2016		2017		2018		2019	
	Rodziny	Dzieci	Rodziny	Dzieci	Rodziny	Dzieci	Rodziny	Dzieci
Zawodowe	8	19	6	10	5	8	5	8
Niezawodowe	28	34	38	46	30	36	30	36
Spokrewnione	18	24	17	22	25	31	26	35
Rodzinne domy dziecka	2	3	4	8	3	6	4	4
Razem	56	80	65	86	63	81	65	83

18.2 INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

W przypadku gdy nie ma możliwości umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, dziecko pozbawione opieki dziecko może być umieszczone w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Na koniec 2019 roku w placówkach na terenie Wałbrzycha przebywało 125 dzieci, natomiast 17 dzieci z Wałbrzycha przebywało na terenie powiatu.

Tabela 37. Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie miasta Wałbrzycha w latach 2016 – 2019.

Nazwa placówki	Stan na 31.12.2016 r.	Stan na 31.12.2017 r.	Stan na 31.12.2018 r.	Stan na 31.12.2019 r.
Razem w placówkach wałbrzyskich	145	147	150	125
Razem w obcych placówkach	48	26	27	17
Razem wszystkich dzieci	193	169	173	142

Sukcesywnie realizowany jest harmonogram działań zmierzających do dostosowania placówek opiekuńczo wychowawczych do obowiązujących standardów. Na terenie miasta funkcjonuje 12 placówek:

- 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego, tj: Rodzinne Domy Fundacji Happy Kids – prowadzone przez Fundację Happy Kids,
- 6 placówek opiekuńczo - wychowawczych typu socjalizacyjnego, tj. placówki gminne: Dom Jedyńka, Dom Dwójka oraz placówki prowadzone przez Fundację SALVATOR: Dom dla Dzieci nr 1, Dom dla Dzieci nr 2, Dom dla Dzieci nr 3, Dom dla Dzieci nr 4,
- 4 gminne placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjno - interwencyjnego, tj. Dom Trójka, Dom Czwórka, Dom Piątka oraz Dom Szóstka

Tabela 38. Wykaz placówek opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie miasta oraz liczba umieszczonych w nich dzieci.

Nazwa placówki	Stan na 31.12.2017 r.	Stan na 31.12.2018 r.	Stan na 31.12.2019 r.
Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Wałbrzychu			
Dom Jedyńka	13	14	14
Dom Dwójka	14	14	12
Dom Trójka	15	12	11
Dom Czwórka	10	14	12
Dom Piątka	10	14	5

Nazwa placówki	Stan na 31.12.2017 r.	Stan na 31.12.2018 r.	Stan na 31.12.2019 r.
Dom Szóstka	13	12	5
Rodzinne Domy Fundacji Happy Kids – placówki typu rodzinnego			
Rodzinny Dom Fundacji Happy Kids	9	8	4
Rodzinny Dom Fundacji Happy Kids	8	8	8
Placówki opiekuńczo – wychowawcze prowadzone przez Fundację Pomocy Dzieci i Młodzieży „Salvator”			
Dom dla Dzieci nr 1	14	14	13
Dom dla Dzieci nr 2	14	14	14
Dom dla Dzieci nr 3	14	14	14
Dom dla Dzieci nr 4	14	14	13
Razem w placówkach wałbrzyskich	145	147	125
Dom dziecko „Catharina” w Nowym Siodle	17	14	7
Dom Dziecka w Jedlinie Zdroju	11	6	3
Pozostałe placówki	20	8	7
Razem poza Wałbrzychem	48	27	17
Razem	193	174	142

18.3 POPRAWA SYTUACJI I FUNKCJONOWANIA W ŻYCIU SPOŁECZNYM WYCHOWANKÓW OPUSZCZAJĄCYCH PIECZĘ ZASTĘPCZĄ

Usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej, pomimo ukończenia 18 roku życia, nadal wymagają wsparcia, aby móc samodzielnie funkcjonować w społeczeństwie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu w ramach realizacji tego celu objął wsparciem lub poradnictwem 133 osoby, które opuściły pieczę zastępczą roku 2018. Byli to wychowankowie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. Podczas realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia mogą korzystać oni ze wsparcia i poradnictwa ze strony pracowników Działu Pieczy Zastępczej, radcy prawnego czy psychologa. W ramach udzielonej pomocy w zakresie wsparcia finansowego i rzeczowego w roku ubiegłym udzielił pomocy łącznie 92 wychowankom usamodzielnionym zarówno z rodzin zastępczych, jak i z placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Tabela 39. Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków.

Rok	Kontynuowanie nauki	Zagospodarowanie	Usamodzielnienie
2016	87	15	15
2017	91	13	31
2018	110	18	18
2019	74	8	9